

Ніва

Тыднёвік Беларускага грамадска-культурнага таварыства

№ 42 (973) ГОД XIX 20 КАСТРЫЧНІКА 1974 г. ЦАНА 60 гр.

У Нацыянальнай КАМІСІІ

30 верасня г.г. у гмінным цэнтры культуры ў Міхалове Беластоцкага павету адбылося выязное пасяджэнне Нацыянальнай камісіі Ваяводскага камітэта партыі. Камісія правяла аналіз грамадскай і культурна-асветнай дзейнасці беластоцкага павятовага аддзела Беларускага грамадска-культурнага таварыства за паўтара года. З дзейнасцю аддзела знаёміў камісію старшыня праўлення аддзела Я. Цялушэцкі.

Беластоцкая павятовая арганізацыя БГКТ налічвае 430 членаў, згуртаваных у 24 вясковых гуртках БГКТ. У мінулым годзе былі створаны новыя гурткі БГКТ у Васількове, Калодным і Каматаўцах. Разрасліся гурткі ў Меляшках, Новай Волі, Гарадку і Скрабляках. У павятовай арганізацыі БГКТ дзве трэція складае моладзь.

Усе члены БГКТ прымалі актыўны ўдзел у выбарчай кампаніі ў Сейм і рады нарадовыя, у грамадскіх чынах для дабра свайго асяроддзя ў гонар святкавання 30-годдзя Народнай Польшчы. Заслужыліся ў іх асабліва члены БГКТ з Калоднага, Новай Волі, Рыбакоў, Міхалова, Баброўнікаў. Усе гурткі БГКТ урачыста святкавалі знамянальныя гадавіны і дзяржаўныя святы. Адбылося дзесяткі акадэмій, конкурсаў, два народныя фэстыны, якія згуртоўваюць найбольшую колькасць насельніцтва — па 4-5 тысяч на кожным фэстыне. У гуртках адбылося каля дваццаці сустрэч з прадстаўнікамі партыйных і адміністрацыйных павятовых улад, аўтарскіх сустрэч, сустрэч з журналістамі тыднёвіка „Ніва“, з афіцэрамі, лекарамі.

У многіх вёсках дэманстраваліся савецкія кінафільмы. Вялікім зацікаўленнем карысталіся ў гуртках конкурсы на беларускую песню і агляды аматарскіх тэатральных калектываў. У Беластоцкім павеце дзейнічае сем калектываў: пяць тэатральных, харавы і вакальна-музычны. Сёлета ўрачыста святкаваў 20-годдзе сваёй дзейнасці харавы калектыў з Гарадка. Ён быў узнагароджаны адзнакай „Заслужаны для Беласточчыны“. З нагоды 30-годдзя ПНР былі ўзнагароджаны таксама паасобныя члены Таварыства.

Беластоцкі павятовы аддзел БГКТ наладзіў цеснае супрацоўніцтва з павятовымі партыйнымі, адміністрацыйнымі, маладзёжнымі і іншымі арганізацыямі і ўстановамі. Аддзел з'яднаў сабе ахвярных і з немалой ініцыятывай людзей. Яны і згуртоўваюць актыў дзеля шырокай дзейнасці ў гуртках, а перш за ўсё ў тых мясцовасцях, у якіх пражываюць.

У працы павятовага аддзела БГКТ не абыйшлося таксама без цяжкасцей і розных перашкод. Аддзел не мог забяспечыць свае гурткі сцэнічнымі творамі для мастацкай самадзейнасці. Адчуваецца сур'ёзны недахоп адпаведных зборнікаў з п'есамі на сучасныя тэмы. Замала папулярызаваліся беларускія кніжкі і газеты.

Пасля інфармацыі старшыні аддзела адбылася дыскусія. Канцэнтравалася яна на навучанні беларускай мовы ў школах; на шырэйшым зацікаўленні беларускай кніжкай і тыднёвікам „Ніва“ дзякуючы лепшаму забеспячэнню імі гмінных бібліятэк, іх філіялаў і бібліятэчных пунктаў, школьных бібліятэк; на арганізацыйных справах у галіне планавання фінансавых выдаткаў на культурныя мерапрыемствы з усімі супрацоўнічаючымі з аддзелам установамі і арганізацыямі. (ця)

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У "Ніве"

Наш з'езд ● Пасля трыццацігадовага расстання ● Ахрымаўцы ● Табольск ● Аповесць пра прарока Альяша ● Весткі з Новага Корніна, Міхноўкі, Белавежы, Рудутаў, Бельска, Гайнаўкі і інш. ● Песня „Zabrałaś mi lato”.

Агульны від на залу з'езду.

У АДНОЙ СЯМ'І

28 і 29 верасня — гэта дні асаблівай урачыстасці ў Бельскім агульнаадукацыйным беларускім ліцэі імя Б. Тарашкевіча. Ужо з самай раніцы запаўнялася школа сваімі выпускнікамі, якія прыехалі сюды на святкаванне трыццацігоддзя — свой I з'езд выпускнікоў і выхаванкаў. Наступаюць сустрэчы тых, што часта сядзелі на адной лаўцы, але пасля заканчэння школы не бачыліся часам па дваццаць год. А прыехалі сюды з усіх куткоў нашай Айчыны.

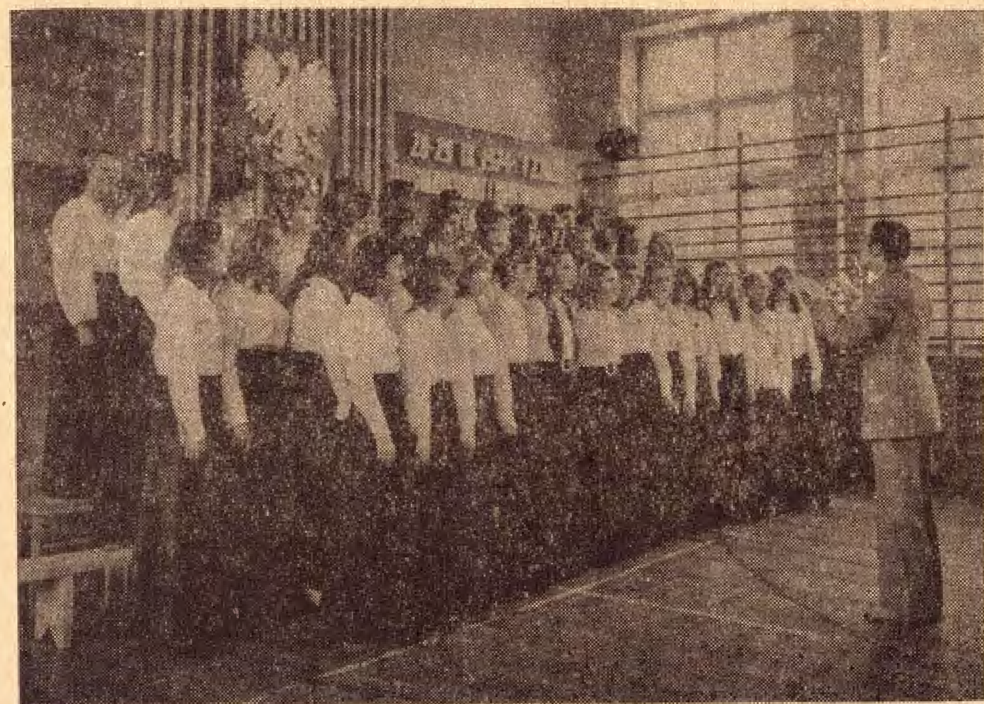
Прыехала іх многа — амаль 300 выпускнікоў і каля 100 настаўнікаў, тых, якія працавалі ў школе, і тых, што цяпер працуюць. Гэтыя апошнія часта выступаюць і як выпускнікі і як настаўнікі ліцэя.

Вялікі гімнастычны зал ледзь змяшчае прысутных. Праз момант урачыстае адкрыццё першага з'езду. Прыбываюць запрошаныя госці, а сярод іх кіраўнік адміністрацыйнага аддзела ВК ПАРП — **З. Рыбіцкі,** візітатар Міністэрства асветы і выхавання — **Ст. Янкоўскі,** прадстаўнік аддзела навукі і культуры ВК ПАРП — **І. Грабоўская,** кіраўнік аддзела агульнаадукацыйнага школьніцтва КОС — **В. Філіпкоўскі,** старшыня ГП БГКТ — **М. Самоцік,** а таксама гаспадары Бельскага павету на чале з I сакратаром ПК ПАРП — **А. Лазоўскім** і начальнікам павету — **Д. Ігнацюком.**

З дакладам аб гісторыі і дасягненнях школы выступіў дырэктар школы **А. Карпюк.** З'езд прывіталі прадстаўнікі цэнтральных, ваяводскіх і павятовых улад. Словы прывітання пераслаў удзельнікам з'езду I сакратар ВК ПАРП — **З. Куроўскі.** Выступалі выпускнікі ліцэя — першы — **С. Сычэўская-Кастыцэвіч** і мінулагодні, з дыпломам нумар 1000 — **Т. Філімамюк.**

Кожнае слова выступаючых з увагай слухаюць прысутныя, бо гэта ж і школа незвычайная. Яна ж разам з нашай Айчынай святкуе трыццацігоддзе, бо паўстала ў годзе, калі быў аб'яўлены Маніфест ПКВН. „Ваша школа, — сказаў візітатар Ст. Янкоўскі, — з'яўляецца такой самай і крышку іншай, бо рыхтуе кадры дзяржаве, але і кадры для прадаўжэння прыгожай беларускай культуры“. Цяжка апісаць узрушэнне ў зале, калі выступае наймалодшая вы-

(Працяг на стар. 3)

Хор ліцэя ў час канцэрту

Запрашаем!

ПЕСЕННЫ І ТЭАТРАЛЬНЫ КОНКУРСЫ

Новы культурна-асветны сезон ужо распачаўся. Побач з іншымі культурна-асветнымі ўстановамі і арганізацыямі ў мастацкім самадзейным руху ўжо актыўна дзейнічаюць гурткі і аддзелы Беларускага грамадска-культурнага таварыства. Падобна, як у папярэднія гады, **Галоўнае праўленне БГКТ і рэдакцыя „Нівы“ аб'явілі** традыцыйныя ўжо і надта папулярныя мастацкія мерапрыемствы: **конкурс „Беларуская песня - 75“ і агляд самадзейных тэатральных калектываў.** У іх арганізацыі і правядзенні выразілі гатоўнасць удзельнічаць суарганізатары: Аддзел культуры і мастацтва Ваяводскага ўпраўлення, Ваяводскі і павятовыя дамы культуры, ваяводскія праўленні Саюза сацыялістычнай вясковай моладзі, Таварыства польска-савецкай дружбы, сельскагаспадарчых гурткоў, гмінных спулдзельняў, Ваяводская рада прафесіянальных саюзаў, Рабочая выдавецкая спулдзельня „Друк-Кніга-Рух“ і Ваяводская спажывецкая спулдзельня „Сполам“. Прэзідыум ГП БГКТ зацвердзіў **правілы** гэтых абодвух, самых важных культурных мерапрыемстваў нашага таварыства.

Конкурс **„Беларуская песня - 75“** ставіць сваёй мэтай выявіць здольных спевакоў, разбудзіць зацікаўленне мясцовымі народнымі песнямі, адкрываць і папулярызаваць самыя каштоўныя беларускія песні. Ён будзе праходзіць на **трох** ступенях: агляд ў асяроддзі, у аддзелах БГКТ і фінальны цэнтральны агляд. У конкурсе могуць прымаць удзел самадзейнікі: **салісты, дуэты і калектывы ад 3 да 8 асоб.** Кожны ўдзельнік ці калектыў абавязаны выступіць з **дзвюма** песнямі, пры гэтым журы не будзе ацэньваць твораў, з якімі ўдзельнік конкурсу выступаў у папярэднія гады. Ацэнка твораў будзе праводзіцца ў дзвюх катэгорыях: **фальклорная песня і сучасная песня.** Пры гэтым будуць прымацца пад увагу галасавыя вартасці, інтэрпрэтацыя і выбар рэпертуару. Узрост удзельнікаў — ад 15 год і болей. Школьная моладзь можа прымаць удзел толькі ў адным конкурсе: у школьным або для дарослых. Арганізацыйныя камітэты створаць камісію ў складзе 3-7 асоб, якая закваліфікуе найлепшых удзельнікаў на агляды вышэйшай ступені. Агляды ў **асяроддзях** адбудуцца ў **снежні 1974** года, у **аддзелах — у студзені** і **цэнтральныя — ў лютым 1975** года.

Агляд самадзейных тэатральных калектываў мае на мэце папулярызаваць дасягненні ў галіне тэатральнага мастацтва, падрыхтоўваць самыя шырокія колы грамадства да ўспрыняцця тэатральнага мастацтва, пашыраць выхаваўчы сацыялістычны змест у жыцці, развіваць уменне гаварыць правільна па-беларуску. Праводзіцца ён будзе на дзвюх **ступенях: у аддзелах** БГКТ і на **цэнтральным** аглядзе. У ім могуць прымаць удзел самадзейныя акцёры ад 15 год і болей. Кожны калектыў абавязаны выступіць з **адной** п'есай. Журы не будзе ацэньваць тых калектываў, якія захочуць паўтарыць п'есу, з якой ужо выступалі на аглядах у апошнія два гады. Ацэнка будзе праводзіцца ў **дзвюх** катэгорыях: **тэатральнай п'есы** і **фальклорнай інсцэнізацыі.** Будзе ацэньвацца выбар рэпертуару, мастацкасць слова, інтэрпрэтацыя і дэкарацыя. Для правядзення элімінацый у аддзелах праўленні гэтых аддзелаў створаць камісію з удзелам прадстаўніка ГП БГКТ, якая пасля праслухання ўсіх прыступіўшых да агляду калектываў вызначыць найлепшыя да ўдзелу ў цэнтральным аглядзе. Аддзелы створаць арганізацыйныя камітэты з прадстаўнікоў суарганізатараў агляду. Агляды ў **аддзелах** адбудуцца да канца месяца **лютага** 1975 г., а **цэнтральны агляд — у сакавіку 1975 года.**

Усім удзельнікам конкурсу „Беларуская песня — 75“ і агляду самадзейных тэатральных калектываў арганізатары звернуць кошты падарожжа. Для пераможцаў на ўсіх ступенях абодвух гэтых мерапрыемстваў арганізатары і суарганізатары прадбачваюць **каштоўныя ўзнагароды.**

Запрашаем!

Карэспандэнцыя з Брэста

БРЭСЦКІ ЭЛЕКТРАЛЯМПАВЫ

Брэсцкі электралямпавы завод — адзін з буйнейшых у электралямпавай прамысловасці Савецкага Саюза. Ён разлічаны на выпуск 225 мільёнаў электрычных лямп рознага прызначэння ў год.

У будаўніцтве гэтага прадпрыемства прыняла ўдзел польская фірма „Металэкспарт“.

З 30 тыпаў лямп, якія выпускае сёння завод, 24 атэставаны па вышэйшай катэгорыі, астатнія — па першай. Прадпрыемства экспартуе сваю прадукцыю ў 50 краін свету.

На прадпрыемстве працуе шматтысячны калектыў. У большасці — гэта ўчарашнія выпускнікі сярэдніх школ і прафесіянальна-тэхнічных вучылішч. Сярэдні ўзрост працуючых — 23 гады.

У маладога прадпрыемства ёсць нямала сяброў — прадпрыемстваў — ветэранаў галіны. Яны абменьваюцца паміж сабой тэхнічнай інфармацыяй, творчымі знаходкамі наватараў вытворчасці, дапамагаюць рыхтаваць адзін другому кадры высокакваліфікаваных рабочых. Напрыклад, спачатку на Брэсцкім заводзе ўручную рабілася загрузка нікелевых уставак на аўтамаце. Зразумела, што нават самая лепшая работніца не паспявала за канвеерам. А пропускі вялі да браку.

Дапамог вопыт падобнага прадпрыемства ў сібірскім горадзе Томску, дзе пабывала група брэсцкіх інжынераў. У след за гэтай аперацыяй былі механізаваны іншыя працэсы зборкі лямп. І вось як гэта адбілася на прадукцыйнасці працы. Пры ранейшых затратах працы цяпер кожная з брыгад зборачнага цэха дае за змену да 6 тысяч лямп пры норме 4,3 тысячы.

Тое, што выгадна заводу, выгадна кожнаму рабочаму. Адміністрацыя і грамадскія арганізацыі дапамагаюць рабочым павышаць сваё прафесіянальнае майстэрства, а значыцца, і больш зарабляць. Для тых, хто не мае неабходных ведаў і хацеў бы павысіць свой агульнаадукацыйны ўзровень, пры заводзе створана вячэрняя сярэдняя школа, працуюць курсы павышэння кваліфікацыі. Больш 400 маладых рабочых і работніц без адрыву ад вытворчасці займаюцца ў сярэдніх і вышэйшых тэхнічных вучэбных установах.

На заводзе клапоцяцца і аб паляпшэнні быту, культурнага адпачынку рабочых. За кошт прыбыткаў пабудавана 4 дамы на 460 кватэр, 2 дзіцячыя сады-яслі, сталовая, паліклініка, дом адпачынку за горадам, піянерскі лагер.

Сацыяльны план развіцця калектыву, складзены самімі рабочымі на цэлую пяцігодку наперад, прадугледжвае далейшае паляпшэнне працы, павышэнне матэрыяльнага дабрабыту, будаўніцтва дзіцячых дашкольных устаноў, развіццё фізкультуры і спорту.

Аляксей Гурэцкі
Фота Э. Трыгубовіча

У аддзеле тэхнічнага кантролю.

Спіральны цэх.

Камутатарныя лямпы.

ШТО НОВАГА?

ВЕТЭРЫНАРНАЯ ЛЯЧЭБНІЦА

Нядаўна ветэрынарная лячэбніца ў Нараўцы атрымала новую сядзібу. Ёсць там спецыяльнае памяшканне для выконвання лячэбных працэдур жывёле, ёсць памяшканне і на лякарствы, і на прыём кліентаў, ёсць таксама жылыя памяшканні.

Лекар-ветэрынар Сяргей Раманчук расказаў нам аб тым, што цяпер лячэбніца займаецца найбольш прафілактыкай, а таксама сезоннымі хваробамі жывёлы.

Да такіх сезонных хвароб залічаюцца хваробы страўніка ў коней. Пасля жніва людзі рыхтуюць аброк з ячшэ не зусім высахшага, свежага збожжа, а гэта вельмі шкодзіць на арганізм каня. Ды наогул заўсёды коні дрэнна адчуваюць сябе, калі пасля цяжкай працы кормяць іх аброкам. Аб гэтым, на жаль, не ўсе гаспадары ведаюць. Калі конь змучаны, нельга даваць яму аброку. У гэты час можна даваць каню толькі сена, а калі конь адпачне, тады даюць яму аброк. Нядаўна хваробай страўніка хварэў конь у Хведара Зубрыцкага і Івана Раманчука з Альхоўкі, якія звярталіся ў гэтай справе да лекараў гэтай лячэбніцы.

На неасвядомленасць гаспадароў, асабліва маладых гаспадароў, лекары ветэрынарнай лячэбніцы ў Нараўцы звяртаюць асаблівую ўвагу пры сустрэчах і размовах з сялянамі.

Восенню часта каровы давяцца бульбаю. Лекар Раманчук нядаўна ратаваў карову ў вёсцы Забрады ў Аляксандра Скепкі і Андрэя Аўласюка з Гушчэвіны. Ветэрынарная служба нясе вялікую дапамогу сялянам. Як вядома, конь пакуль што ў большасці гаспадароў з'яўляецца асноўнай цягавой сілай. Падзенне каня — гэта велізарны ўбытак у гаспадарцы. Гаспадар, як кажуць, без каня — як без рук. Здараюцца не толькі хваробы коней, але і іх калецтва. Напрыклад, 18 верасня конь Міхася Засіма з Семяноўкі прабіў трыбух на астраколе так, што павылазілі кішкі. Дзякуючы хірургічнай аперацыі лекара Сяргея Раманчука, конь быў выратаваны, а гаспадар жа прасіў лекара, каб уколам усмерціў каня, бо не верыў, што ён вытрымае.

Лекарам ветэрынарыі з Нараўкі прыходзіцца не толькі лячыць жывёлу, але і ратаваць кароў падчас цялення і мацёраў падчас апаросу. Прыходзіцца часам прымяняць кесарава сячэнне. У Васіля Мележа з Гушчэвіны такім чынам нядаўна была выратавана мацёра і 11 парасят. Лекар Раманчук выратаваў таксама кесаравым сячэннем карову ў Капітаншчыне. Пры ўсіх цяжэйшых аперацыях прымяняе ён наркоз, і тады спакойна выконвае хірургічныя аперацыі. Лячэбніца мае шмат працы, якой у немалой ступені спрыяе развіццю жывёлагадоўлі.

М. Хмялеўскі

БГКТ ХРОНІКА

■ Пачаўся новы культурна-асветны год. Адбыліся пасяджэнні ў паветах і гмінах, на якіх дзеячы культуры прынялі напрамкі дзейнасці ў сваіх адміністрацыйных асяроддзях. 29 верасня такое пасяджэнне арганізавалі гмінныя ўлады ў Гарадку. Шмат увагі было адведзена працы мастацкіх калектываў БГКТ. Пасля гэтай нарады адбылася мастацкая частка, у якой выступіў гарадоцкі жаночы хор БГКТ пад кіраўніцтвам Сцяпана Копы.

■ 23 верасня харавы і танцавальны калектывы БГКТ з Беластока далі два канцэрты ў Сямяціцкім павеце — у Мілейчыцах і Вілінаве. Прысутныя захапляліся беларускімі, рускімі і польскімі песнямі і танцамі і запрашалі самадзейнікаў прыехаць яшчэ раз у іх мясцовасць.

■ Нядаўна адбыліся паватовыя дажынкі ў Гайнаўцы, на якія кожная гміна падрыхтавала мастацкую частку, што складалася найбольш з беларускага рэпертуару; выканаўцамі былі ў асноўным члены БГКТ.

■ Ад 1 кастрычніка інструктарам ГП на Беластоцкі павет працуе Марыя Пракапюк — выпускніца Бельскага беларускага ліцэя.

■ 5 кастрычніка з нагоды XXX гадавіны грамадзянскай міліцыі і ОРМО гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку арганізаваў спатканне з паручнікам міліцыі Мечыславам Брыем, які расказаў аб гісторыі і дзейнасці міліцыі на працягу мінулых 30 год і звярнуў асаблівую ўвагу на яе працу ў горадзе Беластоку.

■ Адным з элементарных абавязкаў кожнага члена БГКТ з'яўляецца рэгулярнае аплочванне членскіх складчын. Многія гурткі БГКТ ужо ў 100 прац. аплацілі належнасць за гэты год. У апошні час гэты свой абавязак выканалі члены БГКТ у Гурным (Гайнаўка) і Чаромсе. (мх)

TELEWIZJA WARSZAWA

Niedziela 20.X. 6.25 Tech. Rol. Mat. 6.55 Hod. zwierz. 7.25 Kurs Rol. 8.00 Przyp., radz. 8.10 Alarm przeciwpoż. trwa. 8.20 Now. w domu i zagr. 8.45 Bieg po zdrowie. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.15 Antena. 10.30 Drogi zwycięstwa — film pol. 12.00 Dziennik. 12.20 Agrokompleks Sudety. 12.35 Zespół Pieśni i Tańca „Rapsodia" z Rumunii. 12.50 Piosenka dla Ciebie. 13.40 Zodiak. 14.20 Dla dzieci. 14.50 Nie tylko dla pań. 15.20 Lektury Pegaza. 15.35 W starym kinie. 16.25 Refleksje ob. 16.40 W dniu Imienin — dla Ireny. 17.05 Los. Toto-Lot. 17.20 Przyjąć czy odrzucić. 18.10 Sport. 19.15 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Dobranoc dla dor. 20.25 Telefon — film TVP. 21.25 Sam na sam z reż. filmu „Potop", J. Hoffmanem. 22.25 Sport.

Poniedziałek 21.X. 12.45 Tech. Rol. Mat. 13.25 Mech. rol. 15.55 Nurt — Nauki Polit. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Zwierzyniec. 17.30 Echo stad. 17.55 Kur. Biał. 18.10 Zespół „Niebo". 18.25 Kr. Warsz. i Maz. 18.45 Mistrz świata. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Teatr TV: R. Emmet Sherwood — Skamieniały las. 22.05 Gra Elżbieta Chojnacka. 22.40 Dziennik. 22.55 Oferty. 23.10 Sport.

Wtorek 22.X. 6.30 Tech. Rol. Mat. 7.00 Mech. rol. 10.00 Jak hartowała się stal — film radz. odc. III. 11.05 Dla szkół: (kl. III lic.) J. pol. St. Wyspiański „Wesele" cz. II; 12.00 (kl. IV lic.) J. Szaniawski „Dwa teatry"; 12.55 (kl. lic.) Rodzina Współczesna — Koleżeństwo, przyjaźń, miłość. 13.45 Tech. Rol. Fiz. 14.30 Bot. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci. 17.05 W pracowni grafika — film CSRS. 17.30 Studio Tel. Mł. 18.10 Zespół pieśni i tańca z Istambułu. 18.20 Kr. Warsz. i Maz. 18.40 Pod ostrym kątem. 19.10 Przyp. radz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Jak hartowała się stal — film radz. odc. III. 21.25 Sport. 21.55 Interstudio. 22.35 Recital Sławy Przybylskiej. 23.00 Dziennik.

Środa 23.X. 6.30 Tech. Rol. Fiz. 7.00 Bot. 9.00 Dla szkół: (kl. VI) Fiz. O sile i jej mierzeniu. 10.00 Noc w operze — film fab. USA. 12.45 Tech. Rol. Fiz. 13.25 Upr. rośl. 15.55 Nurt — Psych. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Koncert pios. harcerskich. 17.10 Kr. Warsz. i Maz. 17.30 Sport. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Noc w operze — film fab. USA. 21.55 Od stępki do wodowania. 22.10 Hanka Bielicka. 22.35 Dziennik. 22.50 Sport.

Czwartek 24.X. 6.30 Tech. Rol. Fiz. 7.00 Upr. rośl. 10.00 Kluczyk — film fab. RFN. 11.05 Dla szkół: (kl. III lic.) J. pol. St. Wyspiański „Wesele" cz. III; 12.00 (kl. VIII) Władysław Reymont; 12.55 (kl. IV lic.) Polska poezja współczesna cz. I. 13.45 Tech. Rol. J. pol. 14.30 Mech. rol. 15.05 Mat. w szkole. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Ekran z bratkiem. 17.40 Skradzione akta. 18.10 Kr. Warsz. i Maz. 18.25 Patrol. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Kluczyk — film. fab. RFN. 21.20 Sport. 21.30 Czworobok. 22.40 Dziennik. 22.55 Kr. Mistrz. Św. w gimn. sport.

Piątek 25.X. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Mech. rol. 9.30 Telefon — film TVP. 11.05 Dla szkół: (kl. II) Czarodziejskie słowa; 12.00 (kl. VIII) Wych. ob. Rada i naczelnicy. 12.45 Tech. Rol. J. pol. 13.25 Hod. zwierz. 15.55 Nurt — Filoz. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Pora na Telesfora. 17.15 Prawda w oczy. 17.40 Dla młodzieży. 18.20 Kr. Warsz. i Maz. 18.40 Opowieści Biblijne cz. II. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 „Mój program" przedst. H. Mikołajska. 21.10 Panorama. 21.50 Recital Marion. 22.15 Dziennik. 22.30 Sport.

Sobota 26.X. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Hod. zwierz. 9.00 Dla szkół: (kl. VII) Nauka o czł. Postawa; 10.00 (kl. VII) Zoolog. Stułbiopławy, krążkopławy. 10.30 Gdzie jest wasz dom — film fab. radz. 13.35 Tech. Rol. Mat. 14.20 Upr. rośl. 14.50 Pr. dnia. 14.55 Pr. I prop. 15.10 Red. Szk. zapowiada. 15.20 Kr. Warsz. i Maz. 15.40 Inf. Wyd. 16.00 Dziennik. 16.10 Sobótka. 16.35 W krainie Czarnej Hańczy. 17.15 Korepetycje muzyczne. 18.00 Przyp. radz. 18.05 Szare na złote. 18.30 Pegaz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 Wielka Restauracja — film fab. franc. 21.35 Progi i Bariery. 22.35 Dziennik. 22.55 Sport. 23.20 Pr. estrad.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek 18.X — 7.30 Spektakl. 8.30 Film fab. 17.00 Piosenka — 74. 17.55 Film fab. 19.30 Koncert.
Sobota 19.X — 8.00 Film fab. 12.00 Hokej. CSKA — Skrzydła Rad. 17.35 Spektakl. 21.05 Pr. rozr.
Niedziela 20.X — 11.30 Film fab. 14.30 Koncert życzeń. 16.45 Klub film. 18.00 Film dok. 19.30 Spotkanie z kompozytorem.

КІНО

Białowieża Gwiazdy są oczami wojownika — jugos. 22—23. Tak tu cicho o zmierzchu — radz. 24—25. Prywatne życie Scherloka Holmesa — angl. 26—27.

Czeremcha Dziewczyna z gór — jug. 26—27.

Czyże Nocny kowboj — USA. Wspomnienia z przeszłości — RFN 23—27.

Dubicze Cerkiewne Białe czaple — bułg. Śmiech w ciemności — angl. 23—27.

Gródek Nie ma mocnych — pol. 26—27.

Michałowo El Dorado — USA 22—23. Kaprysy Marii — franc. 24—25. Pozwólcie startować — radz. 26—27.

Mielnik Chłopi — pol. 23. Jakow Bogomołow — radz. 26—27.

Milejczyce Kajtek i siedmiogłowy smok — węg. 22—23. Ostatni nabój — rum. 24—25. Miasto w czerni — węg. 26—27.

Narew Spragniona miłości — bułg. Nie ma mocnych — pol. 23—27.

Nurzec Czerwone i złote — pol. 22—23. Ostatni po bogu — pol. 24—25. Echa dawno minionych dni — radz. 26—27.

Orla Pippi w kraju Taka-Tuka — szwedz. I pozdrawiam jaskółki — czes. 22—26.

Rajsk Co ważne w życiu — czes. Powrót na miejsce wypadku — jug. 23—27.

Suchowola Pułapka na generała — jug. Piekło i niebo — pol. 23—27.

B.Z.Graf. zam. 2738 O-3

СУСТРЭЧЫ З ПАСЛАМІ

Яны прыехалі ў Гайнаўку: **Крыстына Маршалэк-Млынчык, Анна Келч, Уладзіслаў Задыковіч, Ян Война і Казімір Галіцкі.**

— Якія справы прывялі вас сюды? — запытаў я пасла Крыстыну Маршалэк-Млынчык, якая ўжо трэці раз карыстаецца даверам выбаршчыкаў.

— Сустрэчы з тымі, хто нам даверыў пасольскі мандат, гэта наш асноўны абавязак, — адказала яна. — Трэба ж расказаць людзям пра тое, што мы робім у Сейме, чым займаемся. Адначасова трэба паслухаць сваіх выбаршчыкаў. Таму Ваяводскі камітэт Фронту адзінства народу намячае паслам і радным вельмі часта сустрэчы ў розных кутках Беласточчыны. Нядаўна правялі мы цэлую серыю такіх сустрэч у Сямяціцкім павеце, а вось сёння завіталі на Гайнаўшчыну.

Гутарку прыйшлося спыніць, бо ўжо чакалі выбаршчыкі.

Ад імя прысутных паслоў Крыстына Маршалэк-Млынчык заявіла, што на гэты раз іх перш за ўсё цікавяць праблемы бяспекі на дарожных шляхах Гайнаўскага павету, забеспячэнне ад пажараў, ажыццяўленне асветнай рэформы і выкананне задач гаспадарчага развіцця Гайнаўшчыны за 8 апошніх месяцаў.

— Неўзабаве, — сказала яна, — усе гэтыя справы будуць разглядаць сеймовыя камісіі, і мы павінны сабраць у нашым ваяводстве адпаведны матэрыял.

Найперш начальнік павету, а затым кіраўнікі паасобных аддзелаў павятовага праўлення бралі слова і давалі справаздачу аб сваёй дзейнасці. Падавалі лікі і паказчыкі, прыводзілі факты, з якіх вынікала, што жыхары Гайнаўскага павету маюць багатыя традыцыі ў будаўніцтве дарог грамадскім чынам. Сетка дарог унутры павету, сцвярджаў начальнік Гіншт, ужо даволі добрая. У кожную гміну можна даехаць з Гайнаўкі без ніякіх перашкод.

— Толькі адна дарога, — адзначаў ён, — псуе нам нервы. Гэта даезд з Гайнаўкі ў Беласток праз Нарву. З увагі на турыстычную атракцыйнасць Белавежскай пушчы, гэта шаша мае агульнадзяржаўнае значэнне. На дарожных картах абазначаецца яна як поўнаспраўная дарога для аўтамабільнага транспарту. Аднак лепш не выбірацца туды на аўтамабілі, бо заўсёды існуе небяспека, што растрасецца ён на калдобінах. А найгорш, — начальнік бездапаможна раскладаў рукі, — што мы тут зусім бязрадныя. Гаспадаром гэтай дарогі з'яўляецца Раённае праўленне мясцовых дарог у Бельску, над якім мы не маем ніякай улады. Можа вы, паважаныя паслы, нам у гэтым дапаможаце?

Гляджу на прэзідыум, дзе сядзяць паслы. Кожны з іх штосьці натуе ў запісной кніжцы, кожны мае свае асабістыя і грамадскія справы. **Анна Келч** — работніца Беластоцкага прадпрыемства ваўнянай прамысловасці імя дырэктара Сяржана. Не так яшчэ даўно я бачыў яе сярод сяброўак па працы, сядзела за вялізным сталом і ўмелымі рукамі цыравала доўгія метры шматкаляровай тканіны. А вось тут цяжка здагадацца, што яна сапраўды звычайная работніца.

Побач яе **Крыстына Маршалэк-Млынчык.** Цяпер яна сакратар Ваяводскага камітэта дэмакратычнага страніцтва ў Беластоку. Раней аднак шмат год працавала журналістам. За ёю багаты вопыт грамадскай дзейнасці.

Уладзіслаў Задыковіч і Ян Война — сяляне. Першы з іх з Крыніцкіх пад Беластокам, другі — з Орлі ў Бельскім павеце. **Казімір Галіцкі** — рамеснік з Беластока.

Вось нашы прадстаўнікі ў Сейме, людзі розных прафесій і рознага вопыту. У гэтым праяўляецца дэмакратызм нашага ладу.

Цяпер слухаюць справаздачы аб няшчасных выпадках на дарогах, якіх, на жаль, у Гайнаўскім павеце з году ў год усё больш, слухаюць аб пажарах, якія таксама даволі часта здараюцца ў вёсках Гайнаўшчыны, робячы мільённыя затраты, запісваюць прапановы, каб аб правілах дарожнага руху вучыць дзяцей яшчэ ў пачатковых школах, і выразна канцэнтруюць сваю ўвагу, калі гутарка ідзе аб асветнай рэформе. У Гайнаўскім павеце ўтвораны ўжо чатыры гмінныя школы: у Белавежы, Чыжах, Чаромсе і Дубічах Царкоўных. 50 працэнтаў вучняў ужо вучыцца ў

(Працяг на стар. 4)

Дзякуй вам за I з'езд!

Прайшоў, прашумеў I з'езд выпускнікоў і выхаванкаў Бельскага беларускага ліцэя. Быў гэта вялікі з'езд, цудоўна падрыхтаваны! Усе, хто на ім быў, гэтак гавораць. Хочам у гэтым месцы падкрэсліць той факт, што перад з'ездам была вялікая і нялёгкая падрыхтоўка, вялікая арганізатарская праца. Рыхтаваў з'езд штаб людзей, бескарысных энтузіястаў, якія з вялікім самаадданнем аднесліся да працы.

Сардэчнае дзякуй гаспадарам павету — I сакратару павятовага камітэта партыі Аляксею Лазоўскаму і начальніку павету Дзмітрыю Ігнацюку за падтрымку — была яна вельмі патрэбная. Таксама школьнаму інспектару Базылю Нядзведскаму і ўсім установам, арганізацыям, усім сімпатыкам Бельскага беларускага ліцэя за цёплыя адносіны.

Арганізацыйны камітэт I з'езду папрацаваў добра і многа. Словы прызнання яго старшыні — Мікалаю Врублеўскаму. Шмат звычайнай штодзённай, чорнай працы выканалі намеснік старшыні Анатоль Навіцкі, сакратар Сцяпан Трафімюк, старшыня гаспадарчай камісіі Юрка Левацюк.

Велізарнае заданне па падрыхтоўцы з'езду ўзяў на сябе ліцэй. З асаблівай удзячнасцю хочам сказаць тут пра дырэкцыю школы і настаўнікаў. У асобах дырэктара Аляксея Карпюка, намесніка — Рыгора Анаціка, сакратара партарганізацыі Таісы Бялецкай, былога дырэктара пачатковай беларускай школы № 3 — Янкі Сулімы і ўсіх настаўнікаў з'езд знайшоў сваіх выдатных вяшчальнікаў. Таксама настаўнікі падрыхтавалі цікавую мастацкую частку, якая складалася з цудоўных вершаў, песень і танцаў. Многа працы выканалі адміністрацыйныя працаўнікі ліцэя.

Вялікі ўклад даў бацькоўскі камітэт. Слаўны бацькоўскі камітэт, які ніколі не падвёў! „Вялікі пір" — гэта яго работа. Уключыліся як адзін, каб падрыхтаваць „багаты стол" сваім дзецям і былым вучням. Не зможам назваць усіх сарака асоб — асабліва працавітых жанчын з камітэта, якія ў апошні тыдзень працавалі днём і ноччу, скажам толькі, што працай бацькоўскага камітэта кіравалі старшыня — Васіль Антыпюк і намеснік — Уладзімір Вашкевіч.

Сустрэцца і прыпомніць цудоўныя школьныя дні ўсім выпускнікам і выхаванцам было так добра і радасна. За ўсё гэта дзякуй вялікае і сардэчнае усім, хто яго падрыхтаваў.

Ад імя выпускнікоў
Вера Леўчук

(Працяг са стар. 1)

У адной сям'і

пускніца Т. Філіманюк. Інфармуе яна прысутных, што ў гэтай школе вучыўся яе бацька, маці, а зараз вучнем з'яўляецца яе брат. „Я ганаруся тым, што тут вучылася", — закончыла сваё выступленне Таіса.

З'езд вітаюць вучні пачатковай школы і ліцэя. Паасобныя выступленні пераплятаюцца чытаннем тэлеграмаў і пісем ад тых выпускнікоў, якім пільныя службовыя абавязкі не дазволілі прыехаць на з'езд.

Пасля афіцыяльнай часткі — багатая мастацкая. У ёй выступілі хор і танцавальны калектыў ліцэя, вучні пачатковай школы, а таксама самадзейныя калектывы з Плёсак, Дубяжына і Бельска.

А потым зноў бясконцыя размовы выпускнікоў, зноў згуртаваных у „свае класы". Колькі ж уражанняў, успамінаў, дзелавых размоў. Сустракаюцца інжынеры, лекары, настаўнікі, архітэктары, людзі навукі, афіцэры авіяцыі і марскога флоту, дацэнты. Гэта ў асноўным выхадцы з нашай вёскі, якія дзякуючы гэтай школе атрымалі сярэднюю адукацыю і грамадскі аванс. Атмасфера сямейная.

Гэтая сямейнасць будзе працягвацца на супольнай вячэры і на танцах. Гулялі, размаўлялі так, як калісь, на сваім дыялекце аж да самай раніцы.

На другі дзень прыйшлі амаль усе на сустрэчу з прадстаўнікамі павятовых улад — А. Лазоўскім і Д. Ігнацюком. Расказвалі яны выпускнікам аб планах і намерах павету, аб радасцях і клопатах мясцовых улад. Удзельнікі сустрэчы задалі шэраг пытанняў па праблемах будаўніцтва, прамысловасці і ахові асяроддзя чалавека.

Выхаванкі і выпускнікі ліцэя наведалі могілкі, палажылі кветкі на магіле заслужанага дырэктара школы **Яраслава Кастыцэвіча і** іншых настаўнікаў, а таксама пад помнікамі салдат і ахвяр фашызму.

Сямейны і працавіты з'езд закончыўся пастановай аб скліканні чарговага з'езду праз пяць год.

А. Карпюк
фота аўтара

Першыя задушэўныя сустрэчы. З былой настаўніцай Верай Тымінскай гаворыць гісторык з Варшавы Марыя Карнілюк.

Выступае Т. Філіманюк — 1000 выпускніца ліцэя.

Вось яны, выхадцы з нашых сёлаў.

АДГАЛОСКІ

КАШТОЎНАЕ ПЕРЫЯДЫЧНАЕ ВЫДАННЕ

Польская кампаратыстыка ўзбагацілася выдатным часопісам — выйшаў з друку першы нумар **„Польска-ўсходнеславянскіх даследаванняў"**[1] пад рэдакцыяй дацэнта доктара **Васіля Белаказовіча,** кіраўніка лабараторыі ўсходнеславянскіх літаратур аддзялення славяназнаўства Польскай акадэміі навук. Як заўважае ва ўступным слове рэдактар, часопіс з'яўляецца вынікам пастаноў II Кангрэсу польскай навукі і з'яўляецца спробай комплекснай арганізацыі даследаванняў у шырокім маштабе і іх каардынацыі ў Народнай Польшчы.

Часопіс адкрываецца абшырным артыкулам В. Белаказовіча *„Польска-ўсходнеславянскія літаратурныя суадносіны як даследчая праблема"*. Ён з'яўляецца не толькі пранікліым аглядам усяго, што было дагэтуль апублікавана ў галіне польска-рускіх, польска-ўкраінскіх і польска-беларускіх літаратурных узаемасувязей, але таксама ўказаннем на тыя прабелы і ўпушчэнні, якія тут наглядаюцца. Ён сцвярджае, што найбольш зроблена ў вывучэнні польска-рускіх літаратурных суадносін, найменш жа — у даследаванні польска-ўкраінскіх і польска-беларускіх. Але выразны зрух у гэтай справе заўважаецца ў апошнім дзесяцігоддзі. Аўтар выказвае прызнанне савецкім вучоным, якія шмат зрабілі ў вывучэнні руска-польскіх, украінска-польскіх і беларуска-польскіх літаратурных сувязей і сярод іх падкрэслівае ўклад беларускіх савецкіх даследчыкаў С. Александровіча, М. Ларчанкі, А. Лойкі, У. Казбярука, А. Мальдзіса і іншых, прыгадвае польскіх аўтараў, што займаюцца польска-беларускімі сувязямі: А. Баршчэўскага, У. Стохеля, М. Канапацкага, В. Рудчыка, В. Шведа, М. Врублеўскага, М. Гайдука і іншых і змяшчаюць свае артыкулы ў польскім друку, а таксама на старонках „Нівы" і „Беларускіх календароў". В. Белаказовіч падкрэслівае неабходнасць паглыбленага даследавання польска-беларускіх літаратурных сувязей у мінулым і ў сучасную эпоху. У першым нумары *„Даследаванняў"* сярод пятнаццаці змешчаных публікацый тры кранаюць праблематыку польска-беларускіх сувязей.

У. Манах — настаўнік Эканамічнага тэхнікума ў Бельску Падляшскім і дактарант аддзялення славяназнаўства ПАН — у артыкуле *„Беларускі фальклор у лірыцы Уладзіслава Сыракомлі"*, сцвярджаючы, што беларуская вусная народная творчасць і беларуская мова мелі велізарны ўплыў на паэзію „вясковага лірніка", падкрэслівае: „Беларускі фальклор меў у сабе характэрную пачуццёвую танальнасць, якая была сугучнай псіхічным схільнасцям аўтара „Гутарак і летуценных рыфмаў" — цаніў яго за выражаную ў ім эстэтычную ўражлівасць і этычныя каштоўнасці", а „беларускае слоўніцтва і фразеалагізмы з мовы „сваякоў" міжвольна траплялі ў творы Сыракомлі-Кандратовіча і з'ўляліся арганічным кампанентам літаратурнай мовы паэта".

У артыкуле *„Паштыльён" Уладзіслава Сыракомлі ва ўсходнеславянскіх перакладах"* У. Вільчынскі аналізуе рускія, украінскія і беларускія пераклады гэтага папулярнага верша, які стаў народнай песняй. Пры гэтым заўважае, што беларускі пераклад „Паштыльёна", зроблены Янкам Лучынам, „Носіць усе прыкметы добрага перакладу". І далей: „У перакладзе Янка Лучына перадаў агульны настрой твора, захаваў яго пачуццёвую танальнасць, узмоцніў гутаркавы стыль... і таму па сённяшні дзень захаваў ён літаратурную і моўную свежасць".

Артыкул У. Стохеля *„Польская, руская і ўкраінская літаратура на старонках „Нашай нівы"* з'яўляецца аналізам прадумоваў выхаду беларускіх часопісаў у другой палавіне XIX і на пачатку XX стагоддзяў, знаходзім у ім абшырную іх характарыстыку. Даследуючы ж „Нашу ніву", аўтар прыходзіць да вываду, што „Літаратура трох найбольшых славянскіх народаў заняла на старонках аднаго з першых беларускіх часопісаў асабліва выдатнае месца".

Не менш цікавымі і каштоўнымі публікацыямі з'яўляюцца іншыя артыкулы. Яны дастойны спецыяльнага абмеркавання, але з-за таго, што мой арты-

(Працяг на стар. 4)

(Працяг са стар. 3)

Сустрэчы з пасламі

гэтых школах. Бяда аднак у тым, што толькі ў пасёлку Чаромха існуе настолькі прасторны гмах, што ў ім свабодна можна змясціць гмінную школу. Іншыя школы — цесныя.

Яшчэ інфармацыя аб выніках гаспадарчага развіцця за 8 месяцаў — і паслы раз'язджаюцца. Анна Келч — у Белавежу, Казімеж Галіцкі — у Кляшчэлі, Ян Война — у Дубічы Царкоўныя, а Уладзіслаў Задыковіч — у Чыжы. Усе — бліжэй сваіх выбаршчыкаў. Крыстыну Маршалэк неадкладныя справы паклікалі аж у Цехановец.

Я з паслом Задыковічам і радным ВРН **Мікалаем Самоцікам**, старшынёю ГП БГКТ, адпраўляюся ў Чыжы. Дзень будны, пасляабедзенная пара. Ці прыйдуць людзі на гэтую сустрэчу? Яны ж заняты ў полі. Аднак святліца запоўнілася. Чыжоўская гміна — самая высокатаварная ў павеце. Начальнік гміны, тав. Леўчук, мае чым пахваліцца. Мала сельскагаспадарчых машын, асабліва трактараў і камбайнаў, няма чым нарыхтоўваць матэрыял на сілас. А найбольш прэтэнзій плыве ў адрас ПКС, які ў асноўным возіць цяпер вучняў у школу. Людзі гавораць, што ніколі не вядома, ці будзе аўтобус ПКС, ці не будзе.

Пасол Задыковіч слухае, запісвае, накапляе матэрыял. Ён добра разумее клопаты чыжоўскіх сялян, бо і сам з'яўляецца гаспадаром, выдатным гаспадаром. Раіць ім, як найлепш распланаваць сабе працу, абяцае дапамагчы. Позна вечарам раз'язджаемся.

Віктар Рудчык

(Працяг са стар. 3)

Адгалоскі

кул не можа быць бясконцым, падаю толькі іх аўтараў і тэмы: Ф. Сяліцкі *„Польска-рускія зносіны ў святле крыніц XIII ст.“*, Э. Гаранін *„Польскія даследаванні „Кіеўскага летапісу“ ў гадах 1900-1970“*, А. Дворскі *„Польскія матэрыялы і праблематыка ў рускіх выданнях Фердынанда Орліча-Ашменьца ў гадах 1816-1818“*, У. Пачынайла *„Сон“ Шаўчэнкі і міцкевічаўская і пушкінская візія Пецярбурга“*, Я. Арлоўскі *„Уладзіслаў Сыракомля і руская літаратура“*, Э. Базеля *„Доля жанчыны ў творчасці Льва Талстога і Жэромскага“*, Т. Шышка *„Постаць польскага „справядлівага чалавека“ ў Мікалая Ляскова“*, Э. Віснеўская *„Васыль Стэфаньк і Станіслаў Пшыбышэўскі“*, Ё. Ауляк *„Дванаццаць год у краіне якутаў“ Вацлава Серашэўскага — польская і руская версіі“*, А. Левандоўская *„Драмы Леаніда Андрэева ў польскай літаратурнай думцы 1904-1914 гадоў“* і А. Кміта *„Творы Максіма Горкага для дзяцей і пра дзяцей у Народнай Польшчы“*.

Словам, часопіс абраў трапны напрамак і змяшчае вельмі каштоўныя працы, а гэта гарантуе яму вялікую папулярнасць і вядучую ролю ў вывучэнні польска-ўсходнеславянскіх літаратурных узаемасувязей. **Мікалай Гайдук**

1) Studia Polono-Slavica-Orientalia, Acta literaria I, Pod redakcją Bazylego Białokozowicza, Ossolineum, Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk 1974, str. 336, cena 75 zł.

ГАЙНАЎКА - 1974

БОЛЬШ КВАТЭР НА НОВЫХ ПАСЁЛКАХ

Жыллёвы кааператыў у Гайнаўцы ў апошнія гады значна павялічыў колькасць жыллёвых кватэр. Закончылася пабудова аднаго з пасёлкаў у раёне вуліц Леніна, Вызвалення і Ажэшкі. На гэтым пасёлку ў чэрвені гэтага года былі перададзены ў карыстанне гандлёвыя павільёны, кавярня, цэнтры кравецкіх, цырульных і шпалерных (тапіцэрскіх) паслуг. Распачалося будаўніцтва новага гайнаўскага жыллёвага пасёлка ў трохвугольніку вуліц: 1 Мая, Леніна і Рэя. З часам вырасце тут дзевяць чатырохпавярховых будынкаў на 400 жылых кватэр, таксама будуць пабудаваны гаражы, павільёны сферы абслугоўвання.

Жыллёвы кааператыў налічвае 700 членаў і 240 кандыдатаў. Актыўна працуе 12-асабовы савет жыллёвага кааператыва. Найбольш актыўнымі ў ім з'яўляюцца: старшыня — Юры Панасюк, намеснік старшыні — Мікалай Барташэвіч, сакратар — Віктар Бура, Пётр Вільк, Галіна Артэмюк, Яўген Давідзюк, Ірэна Лукашук.

Жыхары гаўнаўскіх жылых пасёлкаў даглядаюць газоны, садзяць дрэўцы, кустарнікі і кветкі. Асабліва дбаюць яны аб чысціні і ўпрыгожванні лесвіц.

Добра працуюць блокавыя камітэты. Яны паклапаціліся аб нумарацыі ўсіх пасёлачных будынкаў, аб лепшай працы цэнтраў паслуг і гандлёвых павільёнаў.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

ВЫПІСАЦЬ „НІВУ“

можна: у пісьманосца, ля паштовага акенца або ўплачваючы грошы чэкам на рахунак RSW „Prasa — Książka — Ruch” I Oddział Rejonowy w Białymstoku, ul. Kopernika 93, nr konta **102-6-161** NBP I Oddział Miejski Białystok.

Цана падпіскі: на квартал — **7,20** зл; на паўгода — **14,40** зл; на год — **28,80** зл.

Можна таксама «Ніву» выпісаць знаёмым за мяжу. Падпіску на заграніцу прымае: RSW „Prasa — Książka — Ruch”, Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych Warszawa, Wronia 23, konto **1552-6-130109** NBP 13 Oddział Miejski Warszawa. Цана падпіскі для заграніцы вышэйшая за краёвую на 40 працэнтаў. Гадавая — **40,40** зл.

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

МІКАЛАЙ ЗАСІМ

Вопытным гаспадаром у нараўкаўскай акрузе з'яўляецца селянін Мікалай Засім з вёскі Ляшукі Гайнаўскага павету. На сваёй дзевяцігектаравай гаспадарцы спецыялізуецца ў свінагадоўлі. Штогод прадае дзяржаве ў сярэднім дваццаць свіней. На пунктах скупкі здае ён тону і больш збожжа, 6-7 тысяч літраў малака.

Перадавы ляшуцкі гаспадар вядзе доследныя палеткі з ячменем і аўсом, разводзіць кароў найлепшай нізінна-чорна-белай пароды. Са збожжавых культур найлепш удаецца ў яго жыта „Данькоўскае залатое“. Збірае ён яго больш 25 цэнтнераў з гектара.

Прыемна зайсці ў хату Мікалая Засіма. У сярэдзіне яна густоўна прыбраная. Жонка Мікалая Засіма мае навейшае кухоннае абсталяванне, новую мэблю, бліскучую печ і пліту з навюсенькіх кафелькаў.

За высокія прадукцыйныя вынікі перадавы гаспадар з Ляшукоў Мікалай Засім у ліпені гэтага года быў узнагароджаны медалем „Заслужаны работнік сельскай гаспадаркі“.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: Суд прысудзіў несаліднаму наймальніку памяшкання плаціць кватэрную плату. Судовы выканаўца па прапанове ўласніка дома апісаў мэблю наймальніка. У змове з наймальнікам яго сябра ў судзе даказваў, што мэбля з'яўляецца яго ўласнасцю, бо ён яе адкупіў ад наймальніка; наймальнік гэта пацвердзіў. Ці можа суд спыніць экзекуцыю і як можа бараніцца ўласнік дома перад яўнай камбінацыяй наймальніка?

АДКАЗ: Калі судовы выканаўца апіша ў даўжніка прадмет, які ў яго знаходзіцца, але з'яўляецца ўласнасцю іншай асобы, то гэта асоба можа патрабаваць судом звальнення гэтага прадмета ад экзекуцыі. Аднак у справах, якія адносяцца да кватэрнай платы, таму, хто наймае кватэру, прыслугоўвае права залогу прадметаў, якія знаходзяцца ў памяшканні. Гэта азначае, што незалежна ад таго, ці мэбля была прададзена іншай асобе, ці не, суд не можа звольніць гэтыя прадметы з-пад экзекуцыі.

СІБІРСКІЯ БАЛАДЫ

ЦЮМЕНШЧЫНА - ЗЯМЛЯ КАЗАЧНАЯ

Дзевятнаццатае ліпеня. Сустрэча ў абласным камітэце КПСС. Выступае першы сакратар. Характарызуе сённяшні стан вобласці, яе заўтрашні дзень. Сакратар гаворыць больш чым гадзіну, падае сотні цыфр, даных, фактаў. Усё з памяці. Не паслугоўваецца ўвогуле запіскамі. Расказ сакратара гучыць, як казка, як легенда. Фантастычнасць праяўляецца і ў прыроднай спецыфіцы Цюменшчыны, і ў тых намерах і планах, якія рэалізуюцца яе жыхарамі.

Цюменская вобласць лічыць 1 мільён 400 тысяч квадратных кіламетраў. На тэрыторыі Цюменшчыны маглі б змясціцца Англія, Францыя, Заходняя Германія, Італія, Галандыя, Данія, Люксембург, разам узятыя, і яшчэ засталося б 11 тысяч квадратных кіламетраў. У паўднёвых раёнах вобласці выступае гарачы клімат, экзатычныя паўднёвыя птушкі і звяры. Тысячы кіламетраў на поўнач, у раёне Ледавітага акіяна, пануюць лютыя марозы і вечная мерзлата. На тэрыторыі Цюменшчыны знаходзіцца 25 тысяч рэк і 450 тысяч азёр.

На гэтай аграмаднай тэрыторыі пражывае ўсяго 1 мільён 400 тысяч чалавек. З гэтага вынікае, што ў вобласці на квадратны кіламетр прыпадае адзін чалавек. У нас жа на 1 квадратны кіламетр прыпадае 90 чалавек.

Многа гадоў Цюменшчыну лічылі краінай, пазбаўленай значнейшай сыравіны. Апошняе дзесяцігоддзе раз назаўсёды перакрэсліла такія меркаванні. На тэрыторыі вобласці адкрыта больш як 100 месц нараджэнняў галоўнага багацця сучаснасці — нафты. Гэта яшчэ не канец. Геолагі і бурыльшчыкі адкрываюць усё новыя і новыя залежы нафты. З адкрытых залежаў нафта плыве шырокай ракой праз дзесяткі трубаправодаў. Між іншым, цюменская нафта ўліваецца ў нафтаправод „Дружба“. У 1965 годзе Цюменшчына дала 1 млн. тон нафты, а ў 1972 годзе давала ўжо больш мільёна тон у тыдзень. У 1975 г. Цюменшчына дасць 130 млн. тон, у 1980 г. — 300 млн. тон. Далейшыя пяцігодкі давядуць колькасць цюменскай нафты да 600 млн. тон, а нават да астранамічнай цыфры — аднаго мільярда тон у год. Параўноўваю гэтыя даныя з Польшчай. Патрэбы нашай краіны на нафту пакуль што яшчэ не дайшлі да 20 млн. тон у год.

Другім вялікім багаццем Цюменшчыны з'яўляецца газ. Адкрыты аграмадныя залежы гэтай сыравіны. Разведаныя ўжо запасы газу ў два з паловай разы перавышаюць запасы ЗША. Цюменшчына можа даваць больш газу, чым яго здабываюць сёння ўсе краіны свету. І нафта, і газ патрабуюць грамадных капіталаўлажэнняў. Трэба будаваць перасыльныя лініі току, трубаправоды, пераапрацоўчыя заводы для нафты і газу, дарогі. Зроблена многа. Пралажана ўжо далёка за 100.000 кіламетраў трубаправодаў рознага тыпу. У тым ліку трубаправоды дыяметрам па 120 см і 140 см. Пабудаваны і будуюцца дарогі, вялікія заводы, перапрацоўваючыя нафту і газ у каўчук, гуму, поліэтылен, спірт, бензін. Вялікія заводы ўжо пабудаваны або будуюцца ў Табольску, Ніжневартоўску, Праўдзінску. У 1975 годзе ў Цюменшчыне здабудзецца больш 50 мільярдаў кубічных метраў газу.

— Пакуль што, аднак, — падкрэслівае сакратар, — мы не ў стане перапрацаваць увесь газ, які ідзе з зямлі. Газ вельмі цяжка ў зямлі закупорыць, калі прарвецца на паверхню, мусіць ісці і ісці. Вы ўбачыце, — гаворыць сакратар, — у многіх мясцовасцях пад-

Пейзаж Цюменшчыны: вада, агонь і сталь.

Пра каласы і ўдзячнасць

Сёлета моладзь Беласточчыны, згуртаваная ў ЗСМВ і БГКТ, прыняла яшчэ больш масавы ўдзел у акцыі „Кожны колас на вагу золата“. Юнакі і дзяўчаты дапамагалі пры ўборцы збожжавых культур пажылым ды адзінокім сялянкам і сялянкам, а таксама тым сем'ям, у якіх сыны ў войску.

У гэтым годзе жніво было асабліва нялёгкае. Усю збажыну трэба было касіць без агляцкі, адразу прыступіць да падарывак і сеяць паплёны. Таму кожная добрасуседская дапамога лічылася ўдвая.

У Беластоцкім павеце асабліва актыўнай была моладзь з вёскі Дабжынева, якая дапамагла пры ўборцы жыта ўдовам, гурток ЗСМВ з вёскі Сімуны, які дапамог пажылай сям'і скасіць ячмень, моладзь з гміны Міхалова і Супрасль.

У Бельскім павеце моладзь з Мокрага дапамагла пры ўборцы збожжа селяніну, сын якога служыць у арміі.

У Гайнаўскім павеце ў вёсцы Дабрывада члены ЗСМВ і БГКТ скасілі тры гектары жыта адзінокай жанчыне.

У Сямяціцкім павеце ў Сабятыне і Мілейчыцах моладзь скасіла і звезла жыта адзінокім жанчынам.

Калі падсумаваць усе эканамічныя эфекты плённай маладзёжнай акцыі „Кожны колас на вагу золата“, будуць яны вялікія. Нельга забывацца і аб іншых эфектах, якіх пералічыць на залатоўкі немагчыма. Гэта людская ўдзячнасць. Яна бясцэнная.

Я. Цялушэцкі

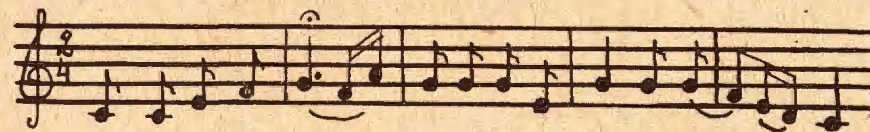
Птушкагадоўля

Што ні як што, але птушкагадоўля найлепш аплочваецца вытворчаму кааператыву ў Дарэжках (Беластоцкі павет). Арганізаваны дзве курыныя фермы, дзе гадуюць куранят, прызначаных на мяса. Адна з гэтых ферм знаходзіцца ў Плёсках, а другая ў вёсцы Астраўкі. Запоўнены яны куранятамі, якіх прывозяць з інкубатара і гадуюць сем тыдняў. На працягу гэтага перыяду, пры добрым іх доглядзе, кураняты дасягаюць вагі 1,5 кг.

Аднаразова на фермах гадуецца па 20-24 тысячы куранят. На працягу года такіх гадаўляных перыядаў на фермах ёсць пяць. Даюць яны спулдзельні за год часу мільён злотых чыстага даходу. А гэта ўжо шмат. Ніводна галіна сельскагаспадарчай вытворчасці ў гэтым кааператыве не можа зраўняцца з птушкафермамі, кіраўніком якіх з'яўляецца Іван Васілюк. **(мх)**

Ф-А-Л-Ь-К-Л-О-Р

ВЯСЕЛЬНАЯ

Вышла Валечка за воротэчка,
Россыпала бульбы, россыпала бульбы,
Вжэ мінаюця, вжэ мінаюця
Дывоцькія гульбы, дывоцькія гульбы.
Вышла Валечка за воротэчка
Россыпала карты, россыпала карты,
Вжэ мінаюця, вжэ мінаюця
Дывоцькія жарты, дывоцькія жарты.
Вышла Валечка за воротэчка
Пуд калінoю стала, пуд чырвоною стала,
Ручкі згорнула, тяжко вздохнула
Жалосно заплакала, жалосно заплакала:
Вышла до іеі матонька іеі:
— Чого, дітятко, плачэш? Чого, родное, плачэш?
Я тобіе даю, што сама маю,
Доленькі нэ ўгадаю, доленькі нэ ўгадаю.

Ад Марыі Крук, 1930 года нараджэння, вёска Тапчыкалы, Бельскага павету, запісаў 12 жніўня 1974 года Міхалай Гайдук. Нотны запіс з магнетафоннай стужкі зрабіла Людміла Панько.

ПГР у Рутцы

ПГР у Рутцы з сядзібай у Каменным Двары (Бельскі павет) — гэта свайго роду камбінат сельскагаспадарчай вытворчасці. Дзейнічае ён у 4-ох паветах: Бельскім, Лапскім, Сямяціцкім і Гайнаўскім. Пад яго ведамствам знаходзіцца 6 гаспадарак, дзве сушарні зялёных паш і бульбы, мяшальня паш і два гарэлачныя бровары (Пашанева і Пяткова).

У вырошчванні збожжавых ёсць тут чым пахваліцца. На некаторых палях ураджай дасягаў сёлета 40 цэнтнераў з аднаго га.

З палявымі работамі, дзякуючы добрай механізацыі, ПГР належна спраўляецца. Напрыклад, пасевы азімых культур праведзены ва ўказаных агратэхнічных тэрмінах.

Зямельных угоддзяў ПГР мае ўсё больш. У такіх вёсках Бельшчыны, як Храбалы, Гацькі, Райск, Плюцічы, Зубава і іншых, землі дзяржаўнага фонду налічваецца больш як 1200 га, і за яе загаспадараванне ўзяўся гэты ПГР. Жывёлагадоўля таксама развіваецца. Рагатай жывёлы налічваецца цяпер 1950 штук, і большасць — гэта каровы нізіннай чорна-белай пароды. Такім чынам, ПГР Рутка прадае дзяржаве шмат і малака і мяса.

Вялікія даходы ПГР мае са сваіх садоў, якіх налічваецца 103 га. У садах знаходзіцца 69 вулляў. Пчолы дапамагаюць у час квітнення запыльваць дрэвы.

Новай галіной дзейнасці ПГР-у будзе рыбалоўства. На 120 га ставаў праводзіцца капітальны рамонт, і тады будзе належна весціся рыбная гадоўля.

Мінулы гаспадарчы год для ПГР у Рутцы быў пераломным годам і ў павелічэнні прадукцыі, і ў выпрацаванні чыстага даходу, які ў параўнанні з 1972 гаспадарчым годам павялічыўся больш як на 300 працэнтаў.

Аб гэтых дасягненнях расказваў нам намеснік дырэктара ПГР-у Сцяпан Шымковіч. Умесна будзе тут падкрэсліць той факт, што Сцяпан Шымковіч — выпускнік Бельскага беларускага ліцэя, выхадзец з вёскі Аўгустова, закончыў у 1967 годзе сельскагаспадарчы інстытут у Ольштыне і як спецыяліст высокага класа па прадукцыі сельскагаспадарчых культур працаваў у Ваяводскім аб'яднанні ПГР у Беластоку, а ад мінулага года з'яўляецца намеснікам дырэктара ПГР Рутка. Як сам ён сцвярджае, праца вельмі цікавая, патрабуе бесперапыннага прабывання ў гаспадарках і кантактаў з людзьмі, з іх працай.

Міхась Хмялеўскі

паленыя паходні. Гэта газ, які мы спальваем без карысці. Спаліць яго трэба абавязкова, каб не атруціў асяроддзе. І вось так спальваем некалькі мільярдаў кубаметраў у год. Аднак гэтыя непатрэбныя нікому факелы будзем вышашаць. Ужо ў гэтым годзе 2 мільярды кубічных метраў паплыве па трубах. У наступныя гады ліквідуем рэшту паходняў.

— У Цюменшчыне знаходзіцца, — працягвае сакратар, — не адзін Кувейт і не адно мора нафты. Патрэбен нам час, і гэтыя моры мы змусім служыць нашай гаспадарцы. Аднак Цюменшчына — гэта не толькі нафта і газ, гэта і лясная прамысловасць, і рыбалоўля, і сельская гаспадарка. У вобласці каля 1 млн. квадратных кіламетраў лесу. У год прырастае 40-50 млн. кубаметраў, а мы нарыхтоўваем толькі 12 мільёнаў кубаметраў. Самі бачыце, якія ў нас у гэтай галіне магчымасці.

У рэчках і азёрах Цюменшчыны многа рыбы. Кожны пяты цэнтнер рыбы, злоўленай у СССР, паходзіць з рэк і азёр Цюменскай вобласці.

Цюменшчына дае таксама вялікую сельскагаспадарчую прадукцыю. Між іншым, 1,5 млн. тон збожжа, больш, чым патрабуе мясцовае насельніцтва, малака. У вобласці 1.700.000 гектараўворнай зямлі. Высокая ўраджайнасць — да 30 цэнтнераў з гектара. Адносіцца гэта аднак да паўднёвай часткі вобласці, на поўначы сельскагаспадарчыя культуры не растуць. Цюменшчына налічвае 700.000 галоў рагатай жывёлы, 180.000 свіней, 360.000 авечак і 500.000 аленей.

Ад усіх гэтых даных і цыфр закружылася галава і змучылася рука. Выходзім з кабінета. Едзем хутка ў гасцініцу. Тут ловіць мяне карэспандэнт „Цюменскай Праўды“. Даю інтэрв'ю. Пераапранаемся і едзем у мясцовую філармонію на першае аўтарскае спатканне. Велізарны зал. Прыйшло прыначсі 2.500 асоб. Пераважаюць жанчыны. Выступалі савецкія пісьменнікі. З замежных выступіла чэшка. Гаварыла на страшэнна ламанай рускай мове аб дружбе. Больш трох гадзін прадаўжалася сустрэча, і ніхто з слухачоў не выйшаў. Нарэшце канец. Ужо больш дзесяці гадзін вечара. Хутка ў аўтобусы. Едзем у гасцініцу, забіраем рэчы — і на вакзал. А 11 вечара з цяжкасцямі знаходзім свой спальны вагон. У нашым купэ двое венграў, мой перакладчык і я. Едзем у Табольск. Перад намі больш як 300 кіламетраў.

Алесь Барскі

Замежныя пісьменнікі ў Цюмені.

Нашаніўская пара

МАКСІМ БАГДАНОВІЧ — ЧАСТКА XXII

Урбаністычная тэматыка. Урбаністычныя творы — гэта творы, прысвечаныя гарадской тэматыцы. У беларускай літаратуры перыяду „Нашай нівы“ гарадская праблематыка паяўлялася даволі часта. Амаль усе пісьменнікі-нашаніўцы мелі аднолькавы погляд на горад. Услед за сялянствам яны трактавалі гарады як цэнтры, якія жывуць за кошт сялянскай працы. Для беларускага селяніна ў мінулым горад быў дармаедам і паразітам. Гэтак прыблізна глядзелі пісьменнікі перыяду „Нашай нівы“. Хопіць тут прыгадаць „Новую зямлю“ Якуба Коласа. Падарожжа ў горад, афармленне якіх-колечы спраў у горадзе былі для герояў паэмы пасмам выключных камплікацый, прыкрасцей, цяжкасцей, мук. Прыблізна ў такім жа аспекце паказалі кантакты сялян з горадам і Ядвігін Ш., і Змітрок Бядуля, і Янка Купала.

Чым растлумачыць такія адносіны беларускіх пісьменнікаў да горада? Мабыць, перш за ўсё іх вясковым, або маламестачковым паходжаннем. Растучы сярод сялян, ведаючы клопаты сялян, пісьменнікі перанималі сялянскія погляды. А адмоўныя адносіны сялян да горада поўнасцю матываваны і заканамерны. Селянін ехаў у горад тады, калі судзіўся, селяніна клікаў у горад секвестратар, селяніна везлі ў горад, калі бралі ў армію, селяніна цягнулі ў гарадскую турму. З гэтага вынікае, што найбольш непрыемныя моманты ў жыцці сялян былі звязаны з горадам. Жыхар вёскі не ведаў, што ў горадзе ёсць вышэйшыя навуковыя ўстановы, тэатры, філармоніі; але ведаў, што ў горадзе ёсць суд, паліцыя, турма. Згэтуль і вынікала яго боязнь, варожасць у адносінах да горада.

Максім Багдановіч не быў абцяжаны сялянскім пунктам гледжання на горад. Па сутнасці ўсё жыццё правёў у гарадах. Не шыр палёў, а тунелі гарадскіх вуліц спадарожнічалі яго жыццю. З увагі на свае зацікаўленні і спецыфіку жыцця быў ён у безупынным кантакце са школай, бібліятэкай і іншымі культурнымі ўстановамі. Для Багдановіча не вёска, а горад быў айчынай. Багдановіч спачуваў недолі селяніна, але не пераняў яго пункту гледжання на горад. Паэт любіў горад. У гэтай любві ішоў Багдановіч услед за так званымі урбаністамі ў паэзіі. Пачатак гэтай паэтычнай плыні даў бельгійскі паэт Верхарн (1855-1916), які супрацьставіўся ідылічнай вясковай паэзіі некалькімі зборнікамі вершаў, прысвечаных жыццю горада. Паэзію Верхарна ведаў і любіў рускі паэт Брусаў (1873-1924) і рускія футурысты. Ведаў яе, несумненна, і Багдановіч. Нават пераклаў вершы Верхарна на беларускую мову.

Такім чынам, мы высвятлілі біяграфічныя і літаратурныя вытокі зацікаўлення Багдановіча горадам.

Багдановіч напісаў цэлы цыкл урбаністычных вершаў, які назваў „Места“. Характэрны эпіграф, які папярэджвае гэты цыкл. Гэта два радкі верша Брусава „Ты — чарователь неустанный, ты — неслабеющий магнит“. Значыць, чараўніком і магнітам называе Брусаў горад. Ужо ў гэтых словах выяўляецца захапленне, а нават культ горада. Гэты эпіграф невыпадковы. Багдановіч, як і Брусаў, адносіцца да горада з захапленнем. Аб гэтым захапленні сведчыць таксама першы верш з цыкла „Места“ п.з. „Уступ“. Багдановіч гаворыць у вершы аб крылатым кані Пегасе — сімвале паэзіі, які павярнуў з палявых дарог у гарадскія завулкі. Іскры, якія пасыпаліся з-пад капытаў Пегаса, сталіся інспірацыяй у стварэнні вершаў:

„Пачую я тэй іскры жала, —
І верш аб месце з сэрца мкне“.

Такім чынам паяўляецца ў беларускай паэзіі новы матыў — горад як інспірацыя, як творчае натхненне для паэтаў. У такім аспекце аб горадзе не гаварыў да Багдановіча ніводзін з беларускіх паэтаў.

Які характар маюць вершы Багдановіча, прысвечаныя гораду? Да якіх аспектаў гарадскога жыцця яны адносяцца? Якая іх праблематыка? Спачатку назавем вершы, прысвечаныя гарадской рэчаіснасці: „Уступ“, „Вулкі Вільні

(Працяг на стар. 6)

Беларускія кнігі

У кнігарні імпартных выданняў у Беластоку, вуліца Кілінскага 10, можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Песні роднага краю, Спеўнік, 1972, стар. 256, цана 6 зл. 80 гр. Склалі Г. Цітовіч і Л. Трасноўская.

У ім каля 150 беларускіх песень з нотамі. „У зборніку — песні традыцыйныя і сучасныя, творы здольных песняроў-аматараў, вядомых кампазітараў, паэтаў і папулярныя народныя песні, — піша ва ўступным артыкуле „Песню бярыце з сабою" Г. Цітовіч. — Апрача ўрачыстых, масавых ёсць тут і песні на штодзень, — для індывідуальнага і ансамблевага выканання: для маці, якая схіляецца над калыскай свайго дзіцяці, для хлопца або дзяўчыны, для шчаслівай, закаханай пары, для ўсіх тых, хто любіць пасяваць ў хвіліны адпачынку".

Брыль Янка, Ты жывеш. Апавяданні і мініяцюры. 1973, стар. 450, цана 9 зл. 40 гр.

Том самых лепшых апавяданняў і мініяцюр, напісаных выдатным беларускім сучасным празаікам на працягу 35 год яго творчасці. Дасканалая проза!

Лужанін Максім, Выбраныя творы ў двух тамах, 1960; том I — Вершы, стар. 482, цана 8 зл. 50 гр; том II — Паэмы і апавяданні вершам, стар. 375, цана 8 зл. 50 гр.

Двухтомнік заслужанага старэйшага беларускага паэта. У яго ўвайшлі лепшыя творы са шматгадовай творчай дзейнасці аўтара.

Беларускія народныя казкі, 1973, 144 стар. цана 8 зл. 10 гр.

Вельмі ўдалы выбар беларускіх народных казак, які падрыхтаваў І. Разанаў, а густоўнымі каляровымі ілюстрацыямі аздобіла заслужаны мастак А. Лось.

Увага! У гэтай жа кнігарні ёсць восем камплектаў **Беларускай савецкай энцыклапедыі**, і можна падпісацца на яе далейшыя тамы.

Кнігарня імпартных выданняў ахвотна высылае кнігі за паштовым залічэннем (з далучэннем рахункаў, калі гэта патрэбна пакупніку). Заказы накіроўвайце па адрасу: „Dom Książki", Białystok, ul. Kilińskiego 10.

(мг)

(Працяг са стар. 5)

Беларуская літаратура

зіяюць і гулка грымяць", „У Вільні", „За дахамі места памерла нябёс пазалота", „На глухіх вулках — ноч глухая", „Завіруха", „Сеў хлопчык з шклянaчкай ля вулічнага ганку", „Ад спекі пышуць дахі і асфальт". Мабыць, большасць гэтых вершаў — вершы, напісаныя пад уражаннем прабывання Багдановіча ў Вільні. Амаль усе ўрбаністычныя вершы Багдановіча маюць характар вулічных імпрэсій, вулічных замалёвак. Чытаючы гэтыя вершы, здаецца нам, што з'яўляюцца яны фатаграфіяй або мастацкімі карцінамі гарадскога пейзажу.

Падазераны Беластоцкага павету. *Фота Я. Цялушэцкага.*

Сардэчныя тайны

Дарагое „Сэрцайка"!

З Янкам хаджу я ўжо чатыры гады. Сябраваць пачалі яшчэ ў сярэдняй школе. Спатыкаліся амаль на кожным перапынку. Янка праводзіў мяне са школы дамоў. Мы шчыра пакахалі адзін другога. Янка культурны, ветлівы, а да таго яшчэ і прыгажун які. Закончыўшы тэхнікум, мы пайшлі працаваць. І хоць працавалі ў розных установах, але думкамі заўсёды былі разам. А пасля працы дык і кроку адзін без другога не ступілі. Але прыйшлося нам расстацца. Янку забралі ў армію. Мы паабяцалі, што будзем цярпліва і верна чакаць, пакуль закончыцца вайсковая служба. Гэтыя два гады здаліся нам вечнасцю, але ўрэшце дачакаліся іх канца. Мы ўжо дарослыя. Гаворым аб супольнай будучыні, аб жаніцьбе. І пэўна не прыйшлося б доўга чакаць, каб не тое, што Янку спаткала няшчасце. Ён зламаў нагу. Зламанне аказалася вельмі паважным. Янка доўга ляжаў у бальніцы. Я яго наведвала. Ён радаваўся кожнаму майму візіту. Цяпер ён ужо дома. Лячэнне закончылася, аднак ён кульгае. Мы надалей сустракаемся, я яго кахаю таксама моцна, як калісь. Але вось людзі языкі распусцілі. Ведаюць, што мы ўжо жаніцца збіраліся. Аднойчы суседка з вёскі мяне спаткала і вельмі здзіўлялася, што я з калекам хаджу. Нават бацькі мае, хоць ім Янка вельмі падабаўся, цяпер мяне адгаворваюць. Я аднак не магу з імі згадзіцца. Я кахаю Янку і наперакор усяму хачу стаць яго жонкай. „Сэрцайка", хто з нас мае рацыю, падскажы!

Міра з Дуброўшчыны

Міра! Разумна думаеш. Тваё каханне сапраўды шчырае і праўдзівае. А гэта вельмі важна ў жыцці. Ты абліваеш ім сэрца Янкі, аблягчаеш яго цярпенне. Людзей не слухай. Кіруйся сваім розумам і сваімі пачуццямі. Бацькоў, думаю, удасца пераканаць. Як жа крыўдна было б яму, калі б ты яго ў няшчасці пакінула. Калі будзеш жонкай Янкі, памятай, ніколі не дакарай яму, нават у найбольшай злосці, яго калецтвам. Такія людзі на гэтым пункце вельмі ўражлівыя.

„Сэрцайка"

Ці ведаеце, што...

...жыхары Польшчы на працягу года з'ядаюць у сярэднім 3 мільёны тон хлеба.

...у нашай краіне дзейнічае больш 200 тысяч гандлёвых павільёнаў, крам і кіёскаў.

...у нашай краіне электраэнергіяй найбольш карыстаюцца прадпрыемствы цяжкай, машыннай, драўніннай і лёгкай прамысловасці, хімія, шахты — 74%, а затым электрапаравозная, трамвайная, тралейбусная камунікацыя.

...у нашай краіне сяляне гадуюць 2,7 мільёнаў коней.

...у Польшчы на працягу года сельскай гаспадарцы прыбывае 40 тысяч трактараў.

(ця)

Куток практычных ведаў

ЯБЛЫКІ, ЯБЛЫКІ...

Хоць раннія яблыкі не ўрадзілі, то не можам скардзіцца на пазнейшыя сарты. Ёсць і антонаўкі, якія можна патрактаваць як „тэхнічны" сорт, паколькі якраз яны найбольш падыходзяць да падрыхтоўкі розных страў з яблыкамі.

ЯБЛЫЧНЫ СУП

На 60 дэкаў яблыкаў узяць 5 шклянак вады, паўшклянкі смятаны, лыжку мукі і цукар па смаку.

Памытыя яблыкі тых сартоў, якія лёгка разварваюцца, палажыць у гарачую ваду, разварыць, працерці. Смятану размяшаць з мукой, запpавіць суп, закіпяціць яго, пасаладзіць па смаку. Падаваць з макаронам або з грэнкамі з булкі.

ЯБЛЫКІ Ў ЦЕСЦЕ

30 дэкаў мукі, 2 яечкі, 2 лыжкі алею, 2-3 лыжкі малака ці вады, 5 вялікіх яблыкаў, тлушч і цукар.

З мукі, жаўткоў, алею і малака ці вады зрабіць цеста кансістэнцыі густой смятаны, дадаць пену бялкоў і крыху парашку для пячэння. Абабраныя яблыкі нарэзаць на кружкі, выразаць насенныя гнёзды. Кожны кружок памакаць у цеста. Класці на разагрэты на патэльні тлушч, смажыць з абодвух бакоў. Падаваць, пасыпаўшы цукрам. Можна паліць смятанай.

МАКАРОН З ЯБЛЫКАМІ

На 25 дэкаў макарону ўзяць 2 яечкі, 75 дэкаў яблыкаў, 2 лыжкі цукру, 5 дэкаў масла ці маргарына, цынамон (карыца), лыжку цёртай булкі.

Зварыць макарон так, каб яшчэ не быў зусім мяккі, адцадзіць, спаласнуць халоднай вадой. Яечкі сцерці з цукрам. Яблыкі абабраць, парэзаць на тонкія скрылёчкі, змяшаць са сцертымі яечкамі і цынамонам. Дадаць атрыманую масу да макарону і палажыць усё на бляшку, змазаную тлушчам і пасыпаную цёртай булкай. Зверху спырснуць макарон тлушчам; запячы. Падаваць макарон парэзаны на порцыі і пасыпаны цукровай пудрай. Можна паліць смятанай.

РЫС З ЯБЛЫКАМІ

На 20 дэкаў рысу, 40 дэкаў малака, 6 дэкаў масла ці маргарына, 3 яечкі, 15 дэкаў цукру трэба ўзяць 75 дэкаў яблыкаў, дадаць таксама цынамон ці ванілін.

Рыс зварыць на малацэ. Змазаць бляху тлушчам, пасыпаць цёртай булкай. Жаўткі сцерці з цукрам, змяшаць з рысам. Да атрыманай масы дадаць пену з бялкоў, асцярожна размяшаць. Палову рысу выдажыць на бляху, на рыс палажыць сцертыя на бурачанай тарцы яблыкі, на гэта палажыць рэшту рысу, зверху спырснуць тлушчам і запячы. Падаваць запяканку, парэзаўшы яе на порцыі, пасыпаўшы цукрам і паліўшы смятанай.

Гаспадыня

Разбіўшы падэшвамі тонкі лядок у вымерзлай лужынцы, лейтэнант перабег дарогу, пераскочыў канаву з пыльнай ссохлай травой, і, хілячыся долу, пабег далей. Траншэя была ўжо зусім блізка, праз якіх дваццаць крокаў, калі агністыя калючыя клубкі разрываў сыпанулі амаль пад самыя яго ногі. Асколкі вісклiва рванулі полы паўшубка, бы дубцом сцебанулі па кірзавых халявах ботаў. Клімчанка ўпаў — першы раз за гэтую атаку — з усяго маху, як бег. Але, здаецца, ён уцалеў. Яшчэ не ўпэўнены ў гэтым, лейтэнант ускінуў галаву, праз неаселы пыл ад чаргі згледзеў — у траншэі, прыгінаючыся за бруствер, беглі кудысьці зялёныя каскі. На брустверы калюча пырскаў агнём аўтамат, яго кулі высеклі ля рук лейтэнанта жарству. Клімчанка ўскінуў у выцягнутай руцэ пісталет і торапка стрэліў туды тры разы. Побач паспешліва застрыкаў аўтамат — Косця! Заскарузлым рукавом лейтэнант цeрануў з твару пот, азірнуўся. Чарга тым часам з гулкім трэскам на ўмерзлым доле кацілася далей між тых, што беглі, ляжалі, падалі. Клімчанка рукамі і нагамі ўскінуў ад зямлі сваё цела, намогся на апошнія дваццаць шырокіх крокаў-скачкоў, узляцеў на глыжасты, абсыпаны гільзамі бруствер, угнуўся, стрэліў некалькі разоў у страшную прорву траншэі і следам кульнуўся сам.

Ён ледзьве на кагосьці не наскочыў, у доле спалохана матлянулася ўбок зялёная постаць у касцы — здалося, без твару, на адной толькі худой кадыкастай шыі; нібы баронячыся, яна ўскінула насустрач локаць. Клімчанка, адчуваючы, што ў магазіне засталося некалькі апошніх патронаў, рукаяткай пісталета, з маху, урэзаў ворага ў тое месца пад каскай, дзе павінна быць скроня, і адразу выразна адчуў — насмерць. Затым са здзічэлай, амаль немагчымай сілаю скочыў цераз яго абвялае цела, прыгінаючыся, сігануў крокі два да звароткі траншэі. Ззаду ўдарылі ў зямлю выбухі — гранаты! Нехта закрычаў: „Братцы! Братцы! Бра..." Крык абарваўся, недзе побач узвіўся другі: „Носке!" і яшчэ: „О, Носке!.. „Затым, зрушваючы камякі з бруствера, у траншэю грукнулася нейкае цела. Клімчанка не паспеў азірнуцца, толькі мільганула здагадка, — Косця, — як з траншэйных сцен абапал яго сыпанула зямлёй, нешта востра штурхнула ў плячо. Клімчанка, асеўшы, крутнуўся, і яго вочы на імгненне сустрэліся з замутнелым позіркам Косці. Выпусціўшы аўтамат, ардынарац падаў ніц са скрываўленай шчакой; у шынялі на грудзях чарнела мокрая, ірваная знутры дзірка. Хлопец яшчэ не асеў у дол, як з-за яго спіны на фоне хмарнага неба вынырнуў немец — малады, проставолосы, у расшпіленым мундзіры, са здзічэлым ад жаху позіркам. Клімчанка, адкінуўшыся да сцяны, аслабелай рукой узняў насустрач яму пісталет, але стрэліць, здаецца, не паспеў: штосьці агніста-чорнае нясцерпным болем у галаве пагасіла ягоную свядомасць.

3.

Было вельмі сцюдзёна, асабліва мерзла спіна. Лейтэнант унутрана сцяўся, нібы ўтрымліваючы ў сабе рэшткі цяпла, і дробненька трэсся ад холаду. Спакою не было, нешта штурхала ў плечы, церпла патыліца; затым стала зразумела, што ён кудысьці сунецца, вопратка на яго спіне загарнулася. Клімчанка расплюшчыў вочы, убачыў перад сабой зямлю; здавалася, ён быў у яме, але чаму тады задраліся ўгору ногі? Ён варухнуў галавой, павярнуўся, спрабуючы затрымацца рукамі ад гэтага няспыннага спаўзання, і ўбачыў нахіленую спіну чалавека, хлясцік з алавяным гузікам і чорны скураны рэмень. Другі гузік у хлясціку быў адарваны, засталося толькі драцяное, залепленае зямлёй вушка, ніжэй якога пацепвалася старэнькая кірзавая сумка. Клімчанка адразу пазнаў яе — гэта была яго сумка, атрыманая яшчэ пры выпуску з вучылішча. Боты лейтэнанта былі заціснуты пад пахамі гэтага чалавека, які, так недарэчна ўпрогшыся, валок яго кудысьці па траншэі.

Зразумеўшы, дзе ён, Клімчанка трапятнуўся, дрыгнуў нагамі. Немец адразу спыніўся, азірнуўся, — на яго густа зашчаціненым немаладым твары адбівалася амаль што палахлівае здзіўленне; ніжняя засліненая губа адарвалася ад верхняй, і на ёй, коса прыліпшы, дыміў жоўты недакурак цыгарэты.

— Майн гот! — сказаў немец, сустрэўся з Клімчанкавым позіркам і выпусціў яго ногі, якія глуха бразнуліся ў дно траншэі. Затым ён цепнуў губою, варухнуў рэдкімі бровамі і, чамусьці азірнуўшыся, пачаў знімаць з грудзей аўтамат.

А Клімчанка ўжо зразумеў, што з ім сталася, і ў адно імгненне згадаў: канец!.. У яго не было сілы абараняцца, ён толькі паспрабаваў сесці, бо нечакана спалохаўся ад думкі, што будзе забіты лежачы. Аднак аўтамат у немца быў на кароткім рэмені, чапляўся за каўнер, і салдат, збычыўшы голаў, знімаў яго цераз зімовую казыркастую шапку. Уверсе над ім плылі азызлыя хмары, і калівы быльнёгу на брустверы трапятка лескаталі ад ветру.

Клімчанка намогся, абаперўшыся на левую руку, сеў, правай неўпрыкмет для немца цопнуў сябе па баку — кабур быў пусты, абарваны з канца рамень-

ТРЫБУНА чытачоў

СЛУП ДАРОГУ ПЕРАЙШОЎ

— Прывітанне, мой Сцяпане!
Ледзь цябе, браток, пазнаў,
Вельмі ўжо з замілаваннем,
Дзесьці твар размаляваў.
Мо сустрэўся які злыдзень,
Ці ў аварыю папаў?
След не зыйдзе пэўна з тыдзень,
Гэтак добра ён прыстаў.
— З кімсць пабіцца? Бойся ж бога!
У суседзяў быў сваіх,
Выпілі ж там і нямнога —
Літраў з пару на дваіх.
Было трохі цемнавата,
Як дадому я ішоў,
Ды якісьці слуп цыбаты
На дарогу узышоў.
Я на бок ступіў са страху,
Думаў — можа абміне,
А ён пёрся, ды з размаху,
Калі ж гакнецца ў мяне!
Аж ў вачах зазелянела,
З ног зваліўся проста ў роў,
А пасля, як развіднела,
Дабірацца стаў дамоў.
Ды бяда была і дома,
Для мяне у гэты дзень;
Жонка з выглядам суровым
Загула, як авадзень:
— Як мне далей жыць з табою?
Не жыцьцё, а поўны здзек,
Мо дзе швэндаўся з кумою?
Звярына, не чалавек!
Моўчкі я прысеў на ганак,
Што ж тут скажаш, браце мой,
А яна мне на дабавак
Калі ж ўпярыць качаргой!
Вось дык шчасце напаткала,
Каб яго пярун спаліў!
Ноччу ні за што папала,
Яшчэ й дома зарабіў.
Нат яшчэ гармідар ў хаце,
Проста неахвота жыць.
Добра выпіць чарку, браце,
Яшчэ лепш зусім не піць!

Верас
Маладзечна

МАРА

Марскія мо расказы
Цікавяць хлапчукоў,
Што караблі пускаюць
На хвалі ручайкоў.

Ім радасць свеціць тварам —
Паперны карабель! —
Як быццам пабывалі
За трыдзевяць зямель.

І нібы ў грозным моры,
З іх кожны капітан,
Плыве праз сэрца мара
Ў далёкі акіян.

Я ганаруся імі —
Іх марай марака,
Во флот маёй Радзімы —
Надзейная рука.

Васіль Гайда
Гродна

чык-початка ляжаў на глеі. Лейтэнант прыхінуўся галавой да сцяны траншэі, аслабелае сэрца ледзьве варушылася ў грудзях. У галаве хмельна гудзела, і ў правым вуху стаяў востры нясцікны звон.

Немец тым часам сагнаў з твару здзіўленне і, спахапіўшыся, разы два цмыгнуў свой недакурак. Затым, трошкі крывячы ад дыму вока, тузануў рукаятку аўтамата. Аднак стрэльнуць ён памарудзіў, узняў голаў —ззаду пачуліся крокі, і неўзабаве цераз лейтэнантава плячо пераступіў запэцканы зямлёй бот з радам бліскучых шыпоў на падэшве. У наступны момант, крануўшыся яго шчакі, матлянуў падол доўгага, з махрамі ўнізе, шыняля, у прарэзе якога мільганулі абшытыя жоўтаю скурай брыджы. Немец апусціў зброю, пастараніўся, даючы камусьці дарогу, але той прыпыніўся, спаважна зірнуў у твар Клімчанку і нешта буркнуў. Немец, што знімаў аўтамат, з падкрэсленай гатоўнасцю адказаў, і лейтэнант зразумеў: з'явіўся начальнік.

Клімчанку нудзіла, мутнела ўваччу, абодва немцы расплываліся, нібы цені ў скаламучанай вадзе, ён схіліў голаў і, заплюшчыўшы вочы, чакаў стрэлу ўжо як збаўлення ад пакутаў. З гэтага стану яго раптам выбіў удар у сцягно; лейтэнант здрыгануўся, зірнуў — немцы стаялі над ім, і той, з аўтаматам, выплюнуўшы недакурак, схіліўся, заглядваючы яму ў твар.

— Ставаць, рус! Ставаць!

(Працяг будзе)

Павятовыя дажынкі ў Шудзялаве

Да 1971 года Шудзялаўская гміна ў Сакольскім павеце была найбольш занядбанай. Прычынай было тое, што зямля ва ўсёй гміне ляжала ў цераспалосіцы — на доўтіх, вузкіх загонах. Зямля апрацоўвалася сістэмай трохпалёўкі. Адна трэцяя яе ляжала адлогам, т. зв. папар. Не прымянялі тут сучасную агратэхніку, вельмі мала сыпалі мінеральных угнаенняў. Ураджай з гектара быў 10-12 цэнтнераў, а ў такой вёсцы, як Слоя, дык нават па 8-10 цэнтнераў. Таму людзі гадавалі мала свіней і кароў.

Цяпер ва ўсёй гміне праведзена камасацыя зямлі. Далейшая і горшая зямля адыйшла да дзяржаўнага фонду. Гаспадары сталі карыстацца новай агратэхнікай, зямлю вапнуюць, даюць многа мінеральных угнаенняў. Хімічнымі сродкамі знішчаюць пустазелле і розных шкоднікаў.

Зямля стала лепш радзіць. Цяпер у Шудзялаўскай гміне ўраджай з гектара — 22-25 цэнтнераў збожжавых, а некаторыя добрыя гаспадары дабіліся 30 цэнтнераў. Шудзялаўская гміна заняла добрае месца ў павеце і заслужыла на тое, каб павятовыя дажынкі адбыліся ў Шудзялаве. Была выстаўка добрага быдла, збожжа і насення. Паказалі добрае ворыва, новыя машыны.

Т. К.

На гайнаўскіх дажынках

Яны адбыліся на стадыёне ў пушчы. Пагода была добрая, людзей сабралася некалькі тысяч. Шкада, што не ведала Гапка з Задрыпанкі, мо б яна да нас прыехала, было на што паглядзець.

Кожная гміна, а ёсць іх у павеце восем, выступіла з сваёй праграмай.

Многа апладысментаў атрымаў калектыў з вёскі Навасады, які працуе пад кіраўніцтвам Мікалая Вушко. Кожная праграма была іншая, а што адна — то ладнейшая.

На дажынках спяваў таксама хор з ліцэя № 9 пад кіраўніцтвам Г. Рудзінскай.

Кожная гміна прынесла гаспадару дажынак — I сакратару Павятовага камітэта партыі Людвіку Бартосяку вянок і фрукты.

Старым звычаем, усе дажынкавыя вянкі экспанаваліся на выстаўцы на скверах і ў парку горада.

На стадыёне была таксама арганізавана выстаўка сельскагаспадарчых машын і плёнаў.

Э. Вайсковіч

Вялікі конкурс ПКО

Кастрычнік — гэта месяц ашчаднасці. Як кожны год, ПКО аб'явіла і цяпер конкурс „300". Удзельнікаў конкурсу чакаюць узнагароды на суму 6.276.000 зл, у тым ліку 10 аўтамашын, таварныя боны, 100-златовыя сярэбраныя манеты з вобразам Марыі Складоўскай-Кюры. У конкурсе можа прыняць удзел кожны, хто да канца кастрычніка задэкларуе, што не возьме са сваёй кніжкі грошай на працягу трох, чатырох або пяці месяцаў.

Кожныя 300 зл. складаюць адзін лёс. Калі, напрыклад, будзе задэкларавана сума 600, 900, 1200 зл і г.д., то будзе адпаведна больш лёсаў.

Дэкларацыі ўдзелу ў конкурсе можна атрымаць і запоўніць ва ўсіх ПКО і на поштах.

(вл)

Сельскагаспадарчы гурток у Слойцы

Гурток гэты гаспадарыць на больш чым 200 гектарах зямлі дзяржаўнага фонду. Зямля гэтая вельмі слабая, пераважна V і VI клас, большасць аднак VI клас. Сее гурток авёс, жыта і лубін. У гэтым годзе засеялі 120 гектараў лубіну. Аўса сабралі па 27 цэнтнераў з гектара.

Сельскагаспадарчы гурток мае 10 трактараў з поўным саставам машын і 5 снопавязалак, выконвае паслугі 5 вёскам: Шудзялава, Навінка, Слоя, Слойка і Белы Луг.

Жніво ў гэтым годзе прайшло без скаргаў. Адна толькі баба хадзіла да начальніка гміны са скаргай, што ёй не жне тая снопавязалка, якую яна хоча.

Трэба сказаць, што дыспетчар Веслаў Костра ўмела раздзяляў снопавязалкі. У жніўнай кампаніі на прызнанне заслужылі трактарысты сельгасгуртка: Вітак Кішыцкі з Навінкі, Юрка Сарафін са Слойкі і Стась Супрановіч з Казловага Луга.

Т. К.

Пункт скупкі жывёлы

Нядаўна ў Орлі пабудавалі новы пункт скупкі жывёлы. Усё абсталяванне зроблена тут сучаснае. Ёсць нават спецыяльнае месца, дзе можна прывязваць жывёлу.

Скупка адбываецца спраўна. На месцы ёсць каса, дзе адразу атрымаеш грошы.

Васіль Асеннік

Як найбольш карчоў вінаграду!

Усюды там, дзе расце крапіва ці іншае пустазелле, можа і павінен расці вінаград. А такое месца знойдзецца амаль каля кожнай хаты. Вінаград дае смачныя ягады. З вінаграду можна зрабіць смачнае віно, варэнне, кампот. Лісце вінаграду ўпрыгожвае дом і ўвесь панадворак. Дзеці надта любяць вінаград.

Імпартнага вінаграду, за які трэба плаціць вялікія грошы, хапае толькі на адзін дзень, а вінаград, які вырасце каля вашага дома, можна пераховўваць некалькі тыдняў і месяцаў, ды за яго не трэба плаціць — ён вырасце ў вас, толькі пасадзіце корч.

Нестар Перавой

Мосцік каля Асоўкі

Некалькі год таму назад была пабудавана жвіроўка Чыжы-Асоўка і выкапаны равы па абодвух яе баках. Цяпер ужо ад вёскі Чыжы ёсць крыху выбояў на дарозе, а далей тая жвіроўка роўная. Па роўнай частцы дарогі матацыкліст можа разагнацца.

На жаль, не надоўга. Матацыклісты, якія праязджаюць тут першы раз, ды, здараецца, уначы, заўважыўшы драўляны мосцік, які ўрос у зямлю, вымушаны раптоўна тармазіць, каб не перакуліцца праз галаву. Мосцік гэты вельмі небяспечны. Ён быў штукаваны дзіўным спосабам. Для большай яго трываласці былі паложаны толькі 6 дылёў. Размясцілі іх пад колы фураў на два сляды па тры штукі. Зусім не думалі пры гэтым пра матацыклістаў, якім пагражае тут найгоршае. Яны ж не цыркоўцы!

Варта было б пабудаваць новы бетонны мосцік, пакуль яшчэ на старым ніхто карку не скруціў.

Тэкст і фота Я. М.

„Траянда" ў Дубічах

У верасні Дубічы Царкоўныя наведаў украінскі ансамбль з Любліна „Траянда". Насельніцтва горача прыняло яго выступленне, якое адбывалася ў зале святліцы, запоўненай да апошняга месца.

У праграме былі народныя песні, скетчы, прымаўкі. Многія песні былі знаёмыя прысутным, і гэта тым больш падабалася. Спявалі цудоўна! Дзве гадзіны праграмы ўкраінскага калектыву надоўга застануцца ў памяці дубічан.

М. Панфілюк

Юбілейны пленер

У Белавежы адбыўся X мастацкі пленер. Удзельнічала ў ім каля 30 мастакоў, у тым ліку некалькі замежных. У вокнах прыродазнаўчага музея можна было ўбачыць некалькі дзесяткаў карцін з папярэдніх пленераў.

Сярод мастакоў былі многія, якія ўжо не адзін раз прыехалі ў Белавежу. Гэта, між іншым, Аляксандр Вэльс, Мікалай Валкавыцкі, Юры Лянгевіч, Юры Зінкоў, Стэфан Рыбі і іншыя.

П. Байко

Гайнаўскі рэйд

Аддзел ПТТК у Гайнаўцы арганізаваў чарговы рэйд — злёт удзельнікаў папярэдніх рэйдаў. Траса рэйду вяла з Гайнаўкі ў Гайдукі — 10 км. У рэйдзе прыняло ўдзел каля 150 асоб — матацыклістаў і пешаходаў.

На заканчэнне многія члены атрымалі спецыяльныя значкі, а ўсе разам з'елі смачны гарохавы суп. Вярнуліся ўсе ў Гайнаўку вузкакалейкай. Кіраўніцтву аддзела ПТТК належыцца прызнанне за ўданае мерапрыемства.

Ружа.

Курс у Парцаве

Многія людзі старэйшага пакалення не маюць закончанай пачатковай школы. Перашкодзіла ім у гэтым вайна, некаторыя і так не мелі магчымасці вучыцца. А цяпер усюды, таксама на гаспадарцы, патрэбны адукаваныя людзі.

У гэтым годзе ў Парцаве арганізуецца курс для тых, хто хоча закончыць пачатковую школу. Арганізуе гэты курс дырэктар школы ў Парцаве Андрэй Хайнацкі. Хоць кожны дзень мае ён па 6-7 урокаў у школе, аднак будзе вучыць яшчэ і вечарамі. Гэтага чалавека шануюць у вёсцы.

Васіль Асеннік

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

КАЛІ ВАКЗАЛ У ГАЙНАЎЦЫ?

Адказвае: Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie. Biuro Inwestycji.

W nawiązaniu do notatki prasowej zamieszczonej w dzienniku „Niwa" nr 31/962 z dnia 24.08.74 r. p.t. „Kiedy będzie pobudowany dworzec PKP w Hajnówce tut. Dyrekcja uprzejmie informuje, że w/g pierwotnych ustaleń wstępny program zadań inwestycyjnych na lata 1976—80 przewidywał budowę dworca PKP w Hajnówce w 1976 r.

Doceniając jednak pilną potrzebę pobudowania dworca w Hajnówce, Dyrekcja czyni usilne starania o przyśpieszenie rozpoczęcia jego realizacji o jeden rok.

Ostateczny termin realizacji tej budowy uzależniony jest głównie od zapewnienia wykonawstwa robót przez jedno z przedsiębiorstw miejscowych województwa białostockiego.

Ponadto informujemy, że założenia techniczno-ekonomiczne dla dworca w Hajnówce są poważnie zaawansowane przez Centralne Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Kolejowego w Warszawie, jednakże ich zakończenie i wdrożenie projektu technicznego jest niemożliwe bez uprzedniego włączenia się wykonawcy do uzgodnień materiałowo-konstrukcyjnych i kosztowych.

Naczelnik
(mgr inż Marek Borkowski)

СЛОЙКА, ЗАПАТРАБУЙЦЕ ПІСЬМОВА!

Адказвае: Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Sokółce. Inspektorat Mechanizacji i Usług.

W nawiązaniu do artykułu, dotyczącego braku przetrząsacza-zgrabiarki w Kółku Rolniczym Słójka, Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Sokółce informuje, iż z chwilą złożenia zapotrzebowania na piśmie przez Kółko Rolnicze w Słójce i otrzymania dostawy do składnicy PZGS w Sokółce, zostanie przydzielona zgrabiarka i Kółko będzie mogło wówczas wykonywać usługi rolnikom.

Prezes Zarządu PZKR
Henryk Miroń.

NIWA 15-950 Skr. poczt. 149 Białystok, ul. Wesołowskiego 1. TELEFON 2-32-41. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu", urzędy pocztowe i listonosze. Wydawca RSW „Prasa—Książka—Ruch" Indeks 36811.

Ілія Папоўскі (Югаславія)

ЛІСТ У АКАДЭМІЮ

Пераканаўча прашу вас, паважаныя вучоныя, растлумачыць мне, што ў сучасны час азначае слова МАЛАДОСЦЬ. Таму што, калі я параўноўваю тэарэтычнае значэнне гэтага слова з маёй жыццёвай практыкай, дык не ведаю, што і думаць. Справа вось у чым.

Калі ў нашай установе дзялілі жылплошчу, я пайшоў да кіраўніцтва і пацікавіўся, чаму мне не даюць кватэру, хоць абяцаюць ужо трэці год. Мне адказалі:

— Пацярпі, Захар, ты яшчэ малады чалавек і можаш пачакаць.

„Добра, — падумаў я сабе, — калі я сапраўды малады, тады можна і пачакаць".

А месяц потым узнікла пытанне аб пасылцы супрацоўнікаў за граніцу. Я намякнуў адказным таварышам, што прышла чарга і мяне пасадаць: ужо ж-амаль усе, апрача мяне пабывалі за мяжою. Але мне сказалі:

— Не варта, Захар. Няхай маладыя паглядзяць свет, а мы дастаткова паездзілі!

Значыць, я немалады.

Нічога, сцярпеў я і гэта і стаў чакаць трэцяй магчымасці. А тут наш начальнік перайшоў на іншую працу. Патрэбны новы. Я зноў іду да кіраўніцтва і прапаную свае паслугі. А чаму б і не: кваліфікацыя ў мяне ёсць і вопыт немалы.

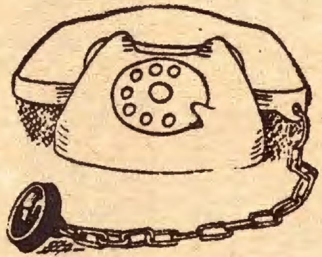
— Ведаем, Захар, — сказаў мне дырэктар, — ведаем, ды ты надта малады!

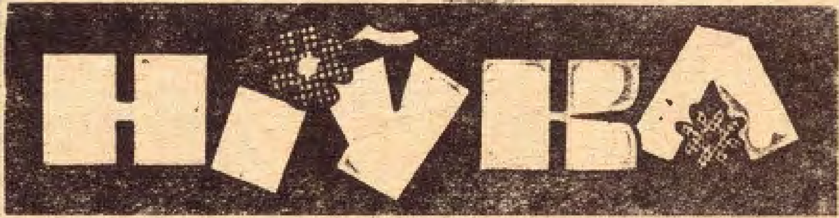
Тут я не вытрымаў, выбухнуў і выказаў усё. Дырэктар выгнаў мяне з кабінета і прапанаваў адыйсці на пенсію.

Вось таму пераканаўча прашу вас, паважаныя вучоныя, афіцыйна вытлумачыць, што азначае слова МАЛАДОСЦЬ на дадзеная ступені развіцця, каб я ведаў, кім сябе лічыць.

З павагай

Захар Захарыевіч

— І аб чым яны пайдня талкуюць?
— Аб тым, як берагчы час...

ТЭЛЕФОН

У адзінаццаць гадзін у доме свяшчэнніка пазваніў тэлефон.

— Ало! Гаворыць сен'ёра Джосі. Прышліце, калі ласка, шэсць бутэлек піва да мяне на вуліцу Гондурас, дом тры.

— Выбачайце...

— Гэта кафэ „Залаты гусь"?

— Сен'ёра, я свяшчэннік...

— Але, падрэ, што вы робіце так позна ў кафэ?

ШТО ЗРОБІЦЬ?

— Вы куды едзеце?

— У Беласток.

— А што вы будзеце там рабіць?

— Выйду з вагона.

АЛО! ГАВОРЫЦЬ ВАШ ДОБРАЗЫЧЛІВЕЦ...

ВЯЛІКАЕ ШЧАСЦЕ

Купіў селянін каня на рынку. Наступнай раніцай будзіць яго жонка.

— Пятро, уставай, каня ўкралі...

Той працёр вочы і кажа:

— То яшчэ шчасце, жонка, што я пугі не купіў: былі б і яе свіснулі...

...Ён любіць работу. Нават пальцам яе не кране.

...Ён пакінуў добрае ўражанне, а сам пайшоў.

— Не маглі б вы дастаць мне паштовую адкрытку з відам турмы? Хачу паслаць жонцы.

ЁСЦЬ РОЗНІЦА

Настаўнік: Якая розніца паміж электрычнасцю і маланкай?

Вучань: А тая, што за маланку не трэба плаціць.

ЯЗЫКІ

— Чулі? У нашым доме ўчора...
— Што?
— Пажар?
— Ды не — Хадора
Так вучыла мужыка,
Аж з пляча — дрын-трын рука...
— Бож-ж...
— І што ж?
— Ну што ж — мінуткай
Пазваніла людзі хуткай...
— Ну і як?
— Ну, пазванілі...
— Ну і што?
— Ну што... Прышылі...
— Што прышылі?..
— Што? Руку!
Ды... прышылі на баку.
І цяпер ёй — хоць памры:
„Дзе вы, — енчыць, — дактары..."
— Ой-й!
— А-вой!
— А ў нас, паверце,
Ледзь не ўкралі Тэклю чэрці.
Чуе наша Тэкля ўночы —
Штосьці ў шыю ёй шчыкоча.
Тэкля зірк — а мілы ж бог! —
Чорт пад ёй — бы насарог.
Тэкля ў лямант — вох і вох! —
За каптур і за парог...
— Ну, а далей?
— А далей? Ха-ха!
Проста...
то была блыха...
— Цьфу! Вось бомкала...
— А ў нас
Ёсць адзін хітрушчы Улас —
Ці ў спякоту, ці ў мароз —
У кішэні носіць нос.
— Нос? У вас? Дык то ж
у нас!
То ж у нас ёсць хітры Улас,
І не нос, і не ў мароз...
— Нос, браточкі! Пэўне ж нос!..
Наш то Улас — не ваш Улас!..
Так ішлі б за плёткай плётка.
Ды не вытрымала цётка.
Паднялася:
— Ну й быкі,
Ох жа ў вас і языкі,
Чым луху вось так малоць,
Дровы б імі вам калоць!

Кастусь Кірэенка

ТЭЛЕГРАМА

Муж спяшаецца з дачы ў горад.

— Паліто, хутчэй, паліто! Бо я спазняюся, а ў мяне сёння важная справа... Калі я затрымаюся і астануся начаваць у горадзе, дык прышлю тэлеграму, — кажа муж жонцы.

— Не трэба, мой любы, я ўжо атрымала, — спакойна адказвае жонка, вымаючы з кішэні паліто загадзя падрыхтаваную мужам тэлеграму.

АДЧАЙ ДЫРЭКТАРА

Дырэктар прыйшоў у адчай ад сваёй новай сакратаршы, якая не падыходзіла да тэлефона, колькі б ён не званіў. Урэшце ён раззлаваўся і сказаў:

— Дык зразумейце ж, гэта ваш просты абавязак — браць трубку!

— Добра, — адказала яна, узняўшы на яго нявінны позірк, — але ж у дзевяці выпадках з дзесяці гэта звоняць не мне, а вам!

У ВАРАЖБІТКІ

Маладая пані заходзіць да варажбіткі.

— Я ўспамінаю, што вы былі ў мяне ўжо, — гаворыць варажбітка.

— І што тады я вам прадказала?

— Шлюб і дзіцё.

— Усё спраўдзілася?

— Часткова.

— Гэта значыць?

— Я чакаю дзіцяці і хацела б ведаць, калі ж будзе шлюб.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Ірэны Місько з Варшавы змяшчаем песню з рэпертуару Дануты Рын

GDZIE CI MĘŻCZYŹNI

słowa: Jan Pietrzak
muzyka: Włodzimierz Korcz

Gdzie ci mężczyźni,
prawdziwi tacy,
orły, sokoły, herosy?
na miarę czasów,
gdzie te chłopy...

Dookoła jeden z drugim
jak nie nerwus to histeryk,
drobny cwaniak, skrzętna mrówa,
niepoważne to, nieszczerę.

Jak bezwolne manekiny,
przestawiane i kopane,
gęby pełne wazeliny,
oczka stale rozbiegane.

Bez godności, bez honoru
zakłamane swoje racje
wykrzykuje taki w domu
śmiesznym szeptem po kolacji.

Gdzie ci mężczyźni...

Bojownicy spraw ogromnych,
owładnięci ideami
o znaczeniu wiekopomnym
i wejrzeniu jak ze stali.

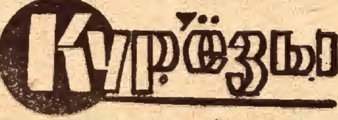
Gdzie umysły epokowe,
protoplaści czynów większych
niż pokątne, zarobkowe
kombinacyjki przed pierwszym.

Nieprzekupni, prości, zacni,
wielkoduszni, szlachetni,
gdzie oni, gdzie tytany
woli, czynu, intelektu...

Gdzie są prawdziwi
mężczyźni tacy,
orły, sokoły, bażanty?
Gdzie ci mężczyźni
na miarę czasów,
gdzie te franty...

ЗАКОННЫЯ РОЗГІ

Англійскі парламент рыхтуецца прыняць закон, які забараняе цялесныя пакаранні ў школах. Гэта абставіна вельмі ўсхвалявала кансерватыўную газету „Обсервер". На яе думку, такая мера „узмоцніць сярод настаўнікаў пачуццё безнадзейнасці". „Обсервер" прапануе кампраміс: няхай, маўляў, новы закон абмяжуе колькасць і сілу ўдараў розгамі і дасць пералічэнне тых частак цела, на якія яны могуць быць „накладзены". Іншымі словамі, лупцуйце школьнікаў, але не на падставе звычайнага права, „асвячонага" стагоддзямі, а ў сілу парламенцкага закона, прынятага ў эпоху навукова-тэхнічнай рэвалюцыі.

НА РЫНГУ... ЖАНЧЫНЫ

Дзіка выкрыкваючы, дзве жанчыны цягаюць адна адну за валасы, намагаючыся кінуць саперніцу на падлогу або на канаты рынга. Сыплюцца ўдары і штуршкі. Гэта — жаночая „прафесіянальная барацьба", якую часта паказваюць па японскаму тэлебачанню. Такія відовішчы не маюць ніякіх адносін да спорту, але прыносяць немалыя даходы іх арганізатарам. Цяпер у краіне ёсць ужо дванаццаць жанчын, якія зарабляюць на жыццё „барацьбой"...

Дзякі ўсё больш культывуюць у Японіі і так званы жаночы кікбокс. Саперніцам тут дазваляюць біць адна адну як рукамі, так і нагамі.

Часта аддаюць хвалу не таму, хто ўмее добра працаваць, а таму, хто ўмее ствараць уражанне, нібы ён добра працуе.